

K J S

King James bibeln på svenska

Ordspråksboken

Mars 2015
(Reviderad December 2023)

Patrik Firat
www.NyaTestamentet.nu

Kapitel 1

1 Ordspråkens användning. 7 En maning till att frukta Gud och tro hans ord. 10 Till att undvika syndares lockelser. 20 Visheten klagar över att hon är så föraktad. 24 Hon hotar dem som föraktar henne.

- 1 Davids son Solomons ordspråk, Israels kung;
- 2 Till att känna vishet och vägledning; till att skönja förståndets ord;
- 3 Till att motta vishetens vägledning, rättvisa, och dom, och rätt;
**equity: Heb. equities*
- 4 Till att giva klokhet åt de enkla, åt den unge mannen kunskap och omdöme.
**discretion: Or, advisement*
- 5 En vis *man* kommer höra, och kommer utöka *sin* lärdom; och en man med förstånd skall förvärva visa råd:
- 6 Till att förstå ett ordspråk, och uttydningen; de visas ord, och deras gåtor.
**the interpretation: Or, an eloquent speech*
- 7 HERRENS fruktan är begynnelsen till kunskap: *men* dårar föraktar vishet och förmaning.
**the beginning: Or, the principal part*
- 8 Min son, hör din fars förmaning, och överge inte din mors lag:
- 9 Ty de skall vara en nådeprydnad på ditt huvud, och halsband om din hals.
**an ornament: Heb. an adding*
- 10 Min son, om syndare ska locka dig, instäm inte.
- 11 Om de ska säga, Kom med oss, låt oss ligga i bakhåll efter blod, låt oss lurpassa mot den oskyldige utan orsak:
- 12 Låt oss sluka dem levande såsom graven; och hela, såsom de som går ner i hålet:
- 13 Alla dyrbara saker skall vi finna, vi skall fylla våra hus med byte:
- 14 Kasta in din lott bland oss; låt oss alla ha en *och samma* kassa:
- 15 Min son, vandra du inte på vägen med dem; håll din fot borta från deras stig:
- 16 Ty deras fötter springer efter ondska, och hastar till att utgjuta blod.
- 17 Sannerligen bredds nätet ut förgäves inför vilken som helst fågels åsyn.

**in the sight of any bird: Heb. in the eyes of everything that hath a wing*

18 Och de ligger i bakhåll efter sitt *eget* blod; de lurpassar mot sina *egna* liv.

19 Sådana är vägarna för var och en som är lysten på *orätt* vinning; *den* berövar livet på dess ägare.

20 Vishet ropar ut utanför; hon yttrar sin röst på gatorna:

**Wisdom: Heb. Wisdoms, that is, excellent wisdom*

21 Hon ropar ut på den mest myllrande platsen, vid portarnas öppningar: i staden yttrar hon sina ord, sägande,

22 Hur länge, ni enkelsinnade, skall ni älska enkelhet? Och smädarna njuta av att smäda, och dårar hata kunskap?

23 Vänd er ni vid min tillrättavisning: se, jag skall utgjuta min ande till er, jag skall tillkännage mina ord för er.

24 Eftersom jag har kallat, och ni vägrade; jag har räckt ut min hand, och ingen brydde sig;

25 Utan ni har nonchalerat all min anvisning, och ville inte veta av min tillrättavisning:

26 Jag kommer också skratta åt er bedrövelse; jag kommer håna när er fruktan kommer;

27 När er fruktan kommer som förödelse, och er undergång kommer som en storm; när nöd och ångest kommer över er.

28 Då kommer de kalla på mig, men jag kommer inte svara; de kommer söka mig tidigt, men de kommer inte finna mig:

29 Eftersom de hatade kunskap, och valde inte HERRENS fruktan:

30 De ville inte veta av mitt rådslut: de föraktade all min tillrättavisning.

31 Därför skall de äta frukten av sin egen väg, och mättas av sina *egna* påhitt.

32 Ty de enkelsinnades avfällighet skall döda dem, och dårars välstånd skall förgöra dem.

**turning away of the simple: Or, ease of the simple*

33 Men han som hör på mig skall bo tryggt, och skall vara trygg från fruktan för ondska.

Kapitel 2

1 Visheten utlovar Gudsfruktan åt sina barn, 10 och trygghet från dåligt sällskap, 20 och vägledning på goda vägar.

- 1 Min son, om du ska ta emot mina ord, och förvara mina bud hos dig;
- 2 Så att du böjer ditt öra åt vishet, *och* riktar ditt hjärta mot förstånd;
- 3 Ja, om du ropar efter kunskap, och höjer din röst efter förstånd;
**lifted up thy voice: Heb. givest thy voice*
- 4 Om du söker efter henne som *efter* silver, och letar efter henne som efter bortgömda skatter;
- 5 Då skall du förstå HERRENS fruktan, och finna Guds kunskap.
- 6 Ty HERREN skänker vishet: från hans mun kommer kunskap och förstånd.
- 7 Han lägger undan sund vishet åt de rättfärdiga: *han är* en sköld åt dem som vandrar rättrådigt.
- 8 Han beskyddar omdörets stigar, och bevarar sina heligas väg.
- 9 Då skall du förstå rättfärdighet, och omdöme, och rätt; *ja*, varje god stig.
- 10 När vishet träder in i ditt hjärta, och kunskap behagar din själ; *Kol 1:27, 1 Kor 15:47*
- 11 Omdöme skall bevara dig, förstånd skall beskydda dig;
- 12 Till att undsätta dig från den onde *mannens* väg, från den man som talar vrånga ting;
- 13 Vilka lämnar rättrådighetens stigar, för att vandra på mörkrets vägar;
- 14 Vilka finner glädje i att göra ont, *och* finner behag i den ogudaktiges vrånghet;
- 15 Vars vägar *är* krokiga, och *de* är vrånga på sina stigar:
1 Sam 15:13, Apg 13:9, Gal 1:7, 2 Kor 11:13, 1 Tim 4:1, Fil 3:19, Mat 7:15
- 16 Till att undsätta dig från den främmande kvinnan, *ja* från främlingen som smickrar med sina ord;
- 17 Vilken överger sin ungdoms vägledare, och glömmer bort sin Guds förbund.
- 18 Ty hennes hus sluttar ner mot döden, och hennes stigar mot de döda.

- 19 Ingen som går till henne kommer tillbaka, inte heller får de fatt i livets stigar. *5:3, 20, 6:24, 7:21, 9:13, Upp 17:1*
- 20 Att du må vandra på de godas väg, och hålla dig på de rättfärdigas stigar.
- 21 Ty de rättsinniga skall bo i landet, och de fullkomliga skall förbli i det.
- 22 Men de ogudaktiga skall huggas av från jorden, och överträdarkarna skall utrotas från den.
**rooted out: Or, plucked up*

Kapitel 3

1 En förmaning till lydnad, 5 till tro, 7 till självförnekelse, 9 till hängivenhet, 11 till tålmod. 13 Salig är han som finner vishet. 19 Vishetens makt, 21 och dess förmåner. 27 En maning till kärlek, 30 fred, 31 och förnöjsamhet. 33 De ogudaktiga under förbannelse.

- 1 Min son, glöm inte min lag; utan låt ditt hjärta bevara mina bud:
- 2 Ty många dagar, och långt liv, och frid, skall de lägga till till dig.
**long life: Heb. years of life*
- 3 Låt inte barmhärtighet och sanning lämna dig: bind dem om din hals; skriv dem på ditt hjärtas tavla: *Joh 1:14, 17*
- 4 Så skall du finna favör och få gott förstånd i Guds och i människors ögon.
**good understanding: Or, good success*
- 5 Lita till HERREN av hela ditt hjärta; och luta dig inte mot ditt eget förstånd.
Rom 12:16
- 6 Erkänn honom på alla dina vägar, och han skall leda *dig på* dina stigar.
- 7 Håll dig inte för vis i dina egna ögon: frukta HERREN, och drag bort från ondska. *26:12, 28:26, 1 Kor 10:14, 1 Th 5:22*
- 8 Det skall ge hälsa åt din navel, och märg åt dina ben.
**health: Heb. medicine*
**marrow: Heb. watering, or moistening*
- 9 Ära HERREN med dina ägodelar, och med förstlingsfrukten av all din avkastning:
- 10 Så skall dina lador fyllas med överflöd, och dina pressar skall flöda över med nytt vin.
- 11 Min son, förakta inte HERRENS tuktan; tröttna ej heller på hans

tillrättavising: *1 Kor 11:32, Job 5:17, Psa 94:12*
12 Ty den HERREN älskar tillrättavisar han; såsom en far den son *i vilken* han har sitt behag. *Heb 12:5, Upp 3:19*

13 Lycklig är den man *som* finner vishet, och den man *som* erhåller förstånd.

Luk 21:15, 1 Joh 5:20, Ef 1:17

**the man that getteth understanding: Heb. the man that draweth out understanding*

14 Ty dess handel är bättre än silverhandel, och dess vinst *bättre* än finguld.

15 Hon är mer dyrbar än rubiner: och alla ting du kan önska må inte jämföras med henne.

16 Långt liv är i hennes högra hand; och i hennes vänstra hand rikedom och ära.

17 Hennes vägar är behagliga vägar, och alla hennes stigar är frid.

18 Hon är ett livets träd för dem som greppar tag om henne: och lycklig är var och en som håller fast vid henne.

19 Genom vishet har HERREN grundlagt jorden; genom förstånd har han etablerat himlarna. *8:22, Joh 1:1*

**established: Or, prepared*

20 Genom hans kunskap bröts djupen upp, och molnen droppar ner daggen.

21 Min son, låt dem inte vika från dina ögon: håll fast vid sund vishet och omdöme:

22 Så skall de vara liv för din själ, och nåd för din hals.

23 Då skall du vandra tryggt på din väg, och din fot skall inte snava.

24 När du lägger dig, skall du inte vara rädd: ja, du skall ligga ner, och din sömn skall vara behaglig.

25 Var inte rädd för plötslig fasa, ej heller för de ogudaktigas ödeläggelse, när den kommer.

Psa 27:1, 46:1, 73:17, 92:7, 112:7, Jes 41:10, Joh 14:1, Mat 28:20, Job 21:30, Ord 16:4, 2 Pet 2:9

26 Ty HERREN skall vara din förtröstan, och skall bevara din fot från att fångas.

27 Undanhåll inte *det* goda från dem som har rätt till det, när det ligger i din hands makt att göra *det*.

**to whom it is due: Heb. the owners thereof*

28 Säg inte till din nästa, Gå, och kom tillbaka, och imorgon kommer jag ge *dig*; när du har det vid dig.

29 Tänk inte ut ont mot din nästa, då han bor tryggt nära dig.

**Devise not evil: Or, practise no evil*

30 Tvista inte med en man utan orsak, om han ingen skada har gjort dig.

31 Avundas du inte förtryckaren, och välj inte någon av hans vägar.

**the oppressor: Heb. a man of violence*

32 Ty den vrånge är avskyvärd för HERREN: men hans hemlighet är med de rättfärdiga.

Rom 1:16, 2 Kor 5:21, 1 Tim 3:16, Rom 16:25, Ef 6:19, 1:3, 9, 2 Th 2:13, 2 Tim 1:9

33 HERRENS förbannelse *vilas* över den ogudaktiges hus: men han välsignar de rättfärdigas boning.

34 Sannerligen hånar han hånarna: men han ger nåd åt de ödmjuka.

1:26, Psa 25:7, 1 Kun 21:27, Job 1:21

35 De visa skall ärva härlighet: men dårars befordran skall vara skam.

Mat 22:12, Rom 10:11

**shall be the promotion of fools: Heb. exalteth the fools*

Kapitel 4

1 Solomon, övertygar om lydnad, 3 visar vilken instruktion han fick av sina föräldrar, 5 att studera visheten, 14 och att fly de ondas stig. 20 Han manar till tro, 23 och helgelse.

1 Hör, ni barn, en fars förmaning, och ge *ni* akt på att lära känna förstånd.

2 Ty god undervisning ger jag er, överge ni inte min lag.

3 Ty jag var min fars son, späd och *den* ende *älskade* i min mors ögon.

4 Han lärde också mig, och sade till mig, Låt ditt hjärta bevara mina ord: håll fast vid mina bud, och lev.

5 Anskaffa vishet, anskaffa förstånd: glöm *det* inte; vik heller inte av från min muns ord.

6 Överge henne inte, och hon skall bevara dig: älska henne, och hon skall beskydda dig.

7 Vishet är det främsta; anskaffa *därför* vishet: och för allt du äger anskaffa förstånd. *Kol 3:11, Joh 6:29, 1 Joh 3:23, 1 Kor 13:13*

8 Upphöj henne, och hon skall höja upp dig: hon skall göra dig ärad, då du omfamnar henne.

Mat 10:32, Luk 12:8, Joh 5:23, Psa 2:12

9 Hon skall skänka åt ditt huvud en nådekrans: en härlighetskrona skall hon överlämna till dig. *2 Tim 4:8, 1 Pet 5:4, Upp 4:10*

**a crown of glory shall she deliver to thee: Or, she shall compass thee with a crown of glory*

10 Hör, O min son, och tag emot mitt tal; och dina levnadsår skall bli många.

11 Jag har undervisat dig i vishetens väg; jag har lett dig på rätta stigar.

12 När du går, skall dina steg inte bli trängda; och när du springer, skall du inte snubbla.

13 Håll fast vid *min* undervisning; lämna *henne* inte: vakta på henne; ty hon *är* ditt liv.

14 Gå inte in på de ogudaktigas stig, och vandra inte på onda *mäns* väg.

15 Undvik den, passera inte förbi den, vänd bort från den, och gå iväg. *1 Kor 10:14*

16 Ty de kan inte sova, om de inte har gjort ont; och deras sömn tas ifrån dem, om de inte kan få *någon* att falla.

17 Ty de äter ondskans bröd, och dricker våldets vin. *1 Kor 10:21, Mat 6:24*

18 Men de rättfärdigas stig *är* såsom det skinande ljuset, som skiner mer och mer ända till den fullkomliga dagen.

19 De ogudaktigas väg *är* såsom mörker: de vet inte vad de snavar på.

20 Min son, ge akt på mina ord; böj ditt öra till mitt tal.

21 Låt dem inte vika från dina ögon; bevara dem i ditt hjärtas djup.

22 Ty de *är* liv för dem som ska finna dem, och hälsa för hela deras kropp.

**health: Heb. medicine*

23 Vakta ditt hjärta med all vaksamhet; ty från det *har* livet *sitt* utflöde.

Jer 17:9, Mar 7:21, Mat 15:18

**with all diligence: Heb. above all keeping*

24 Skaffa bort från dig en vrång mun, och håll förvrängda läppar långt ifrån dig.

**a froward mouth, and perverse lips: Heb. frowardness of mouth and perverseness of lips*

25 Låt dina ögon titta rakt framåt, och låt

dina blickar vara riktade rakt framför dig.

26 Betänk dina fötters stig, och låt alla dina vägar fastställas.

**and let all thy ways be established: Or, all thy ways shall be ordered aright*

27 Vänd inte åt höger eller åt vänster: håll din fot borta från ondska.

Kapitel 5

1 Solomon manar till att studera visheten. 3 Han visar horeriets bedräglighet, ondska och skada. 15 Han manar till förnöjsamhet, generositet och kärlek. 22 De onda fångas av sina egna synder.

1 Min son, ge akt på min vishet, *och* böj ditt öra till mitt förstånd:

2 Att du må beakta omdöme, och *att* dina läppar må bevara kunskap.

3 Ty en främmande kvinnas läppar dryper *som* en honungskaka, och hennes mun *är* halare än olja:

**mouth: Heb. palate*

4 Men hennes slut *är* bittert som malört, skarpt som ett tveeggat svärd.

5 Hennes fötter går ner till döden; hennes steg greppar tag om helvetet.

6 Att du inte skulle betänka livets stig, hennes vägar *är* rörliga, *att* du inte kan lära känna *dem*.

20, 2:16, 6:24, 7:21, 9:13, Upp 17:1

7 Hör mig nu därför, O ni barn, och vik inte bort från min muns ord.

8 Håll din väg långt borta från henne, och närma dig inte dörren till hennes hus:

9 Att du inte ska giva din ära åt andra, och dina år till den grymme:

10 Att inte främlingar ska mättas av din förmögenhet; och ditt arbete ska *hamna* i en främlings hus;

**thy wealth: Heb. thy strength*

11 Och du *själv* till slut måste sörja, när ditt kött *är förtärt* och din kropp *är förtärd*,

12 Och *du* ska säga, Hur jag har hatat förmaning, och mitt hjärta föraktat tillrättavisning;

13 Och har inte hörsammat mina lärares röst, ej heller böjt mitt öra mot dem som undervisade mig!

14 Jag var nästan i all ondska mitt i

församlingen och menigheten.

15 Drick vatten från din egen källa, och rinnande vatten ur din egen brunn.

16 Låt dina källor skingras ut, *och* vattenbäckar på gatorna.

17 Låt dem vara endast dina egna, och inte främlingars med dig.

18 Låt din källa vara välsignad: och gläd dig med din ungdoms hustru.

19 *Låt henne vara som* den älskliga hinden och *det* behagfulla rådjuret; låt hennes bröst alltid tillfredsställa dig; och var du alltid hänförd av hennes kärlek.

**satisfy thee: Heb. water thee*

**and be thou ravished always with her love: Heb. err thou always in her love*

20 Och varför ska du, min son, hänföras av en främmande kvinna, och omfamna en främlings famn?

21 Ty mannens vägar *är* inför HERRENS ögon, och han begrundar alla hans stigar.

22 Den ogudaktige skall fångas av sina egna missgärningar, och han skall hållas fast av sina synders band.

**sins: Heb. sin*

23 Han skall dö utan förmaning; och i sin stora dårskap skall han gå vilse.

Kapitel 6

1 Mot borgensförbindelse, 6 lathet, 12 och ogudaktighet.

16 Sju ting som HERREN hatar. 20 Lydnadens välsignelser. 25 Horeriets ondskor.

1 Min son, om du har gått i borgen för din vän, *om* du har gett ditt handslag åt en främling,

2 *Då* är du snärjd genom din muns ord, du är fångad genom din muns ord.

3 Gör nu detta, min son, och undsätt dig, när du har hamnat i handen på din vän; gå, ödmjuka dig, och mana din vän.

**make sure thy friend: Or, so shalt thou prevail with thy friend*

4 Ge inte sömn åt dina ögon, ej heller slummer åt dina ögonlock.

5 Rädda dig såsom ett rådjur från *jägarens* hand, och som en fågel från *fågelfångarens* hand.

6 Gå till myran, du late; besinna hennes

vägar, och bli vis:

7 Vilken ej havande någon ledare, tillsyningsman, eller härskare,

8 Tillgodoser sin föda om sommaren, *och* samlar in sin mat under skördetiden.

9 Hur länge ska du sova, O *du* late? När ska du stå upp från din sömn?

10 Lite *mer* sömn, lite slummer, lite läggande ihop händerna för att sova:

11 Så skall din fattigdom komma som en resande *man*, och din nöd som en väpnad man.

12 En ogudaktig person, en ond man, vandrar *omkring* med en vrång mun.

13 Han blinkar med sina ögon, han talar med sina fötter, han instruerar med sina fingrar;

14 Vrånghet *finns* i hans hjärta, han tänker ständigt ut missgärning; han sår osämja.

**soweth: Heb. casteth forth*

15 Därför skall hans olycka komma plötsligt; plötsligt skall han krossas utan utväg.

16 Dessa sex *ting* hatar HERREN: ja, sju *ting* är avskyvärda för honom:

**unto him: Heb. of his soul*

17 En stolt blick, en ljugande tunga, och händer som utgjuter oskyldigt blod,

**A proud look: Heb. haughty eyes*

18 Ett hjärta som tänker ut onda föreställningar, fötter som är snabba till att springa till missgärning,

19 Ett falskt vittne *som* talar lögn, och han som sår osämja mellan bröder.

20 Min son, håll fast vid din fars bud, och överge inte din mors lag:

21 Bind dem ständigt vid ditt hjärta, *och* knyt dem om din hals.

22 När du vandrar, skall det leda dig; när du sover, skall det beskydda dig; och *när* du vaknar, skall det tala till dig.

23 Ty budet *är* en lykta; och lagen *är* ljus; och förmanande tillrättavisning *är* livets väg:

**lamp: Or, candle*

24 Till att beskydda dig från den onda kvinnan, från en främmande kvinnas

smickrande tunga.

**of the tongue of a strange woman: Or, of the strange tongue*

25 Lusta inte efter hennes skönhet i ditt hjärta; låt henne inte heller fånga dig med sina ögonfransar.

26 Ty genom en horisk kvinna *kommer en man ner till sin sista* brödbit: och äktenskapsbryterskan kommer jaga efter det dyrbara livet.

2:16, 5:3, 20, 7:21, 9:13, Upp 17:1

**the adulteress: Heb. the woman of a man, or a mans wife*

27 Kan en man hämta eld i sin famn, och hans kläder inte bli brända?

28 Kan en man gå på glödande kol, och hans fötter inte bli svedda?

29 Likaså han som går in till sin nästas hustru; vem som än rör henne skall inte hållas för oskyldig.

30 *Människor* föraktar inte en tjuv, om han stjäl för att mätta sin själ när han hungrar;

31 Men *om* han ertappas, skall han betala tillbaka sjufalt; han skall ge allt gods *han äger* från sitt hus.

32 *Men* vem än som begår äktenskapsbrott med en kvinna saknar förstånd: han *som* gör det förgör sin egen själ. *1 Joh 2:19*

**understanding: Heb. heart*

33 Ett sår och vanära skall han få; och hans skam skall inte utplånas.

34 Ty svartsjuka *är* en mans vrede: därför kommer han inte vara skonsam på hämndens dag.

35 Han kommer inte bry sig om någon lösensumma; inte heller kommer han vara medgörlig, trots att du erbjuder många gåvor.

**He will not regard any ransom: Heb. he will not accept the face of any ransom*

Kapitel 7

1 Solomon övertygar om att ha en uppriktig och god nära bekantskap med visheten. 6 I ett exempel (möjligen av egen erfarenhet), visar han 10 en horas slughet, 22 och det desperata enkelsinnet hos en ung man med begär.

24 Han varnar för sådan ondska.

1 Min son, bevara mina ord, och förvara mina bud hos dig.

2 Håll fast vid mina bud, och lev; och min lag som din ögonsten.

3 Bind dem på dina fingrar, skriv dem på ditt hjärtas tavla.

4 Säg till vishet, Du *är* min syster; och kalla förstånd *din* landskvinna:

5 Att de må bevara dig från den främmande kvinnan, från främlingen *som* smickrar med sina ord.

6 Ty vid fönstret i mitt hus tittade jag ut genom mitt galler,

7 Och såg bland de enkelsinnade, jag lade märke till bland ynglingarna, en ung man utan förstånd,

**the youths: Heb. the sons*

8 Passerande på gatan nära hennes hörn; och han gick *på* vägen till hennes hus,

9 I skymningen, på kvällen, i den svarta och mörka natten:

**In the evening: Heb. in the evening of the day*

10 Och, se, där mötte honom en kvinna klädd *som* en hora, och slug till hjärtat.

11 (Hon *är* högljudd och trotsig; hennes fötter stannar inte kvar i hennes hus:

12 Nu *är* hon utanför, nu på gatorna, och lurpassar vid varje hörn.)

13 Så hon fångade honom, och kysste honom, *och* sade till honom med ett skamlöst ansikte,

**with an impudent face, said unto him: Heb. she strengthened her face and said*

14 *Jag har* tacksägelseoffer hos mig; denna dag har jag infriat mina löften.

**peace offerings with me: Heb. peace offerings are upon me*

15 Därför gick jag ut till att möta dig, för att ihärdigt söka ditt ansikte, och jag har funnit dig.

16 Jag har prytt min säng med dekorerade överkast, med snidade *föremål*, med fint egyptiskt linnetyg.

17 Jag har parfymerat min bädd med

myrra, aloe, och kanel.

18 Kom, låt oss berusas av kärlek ända till morgonen: låt oss trösta oss med kärlek.

19 Ty husherren *är* inte hemma, han har farit iväg på en lång resa:

20 Han har tagit med sig en pengapåse, och kommer komma hem på en fastställd dag.

**with him: Heb. in his hand*

**the day appointed: Or, the New moon*

21 Med mycket av sitt fina tal fick hon honom att ge med sig, med sina läppars smicker tvingade hon honom.

22 Han går genast efter henne, såsom en oxe går till slakten, eller såsom en dåre till stockens tuktan;

**straightway: Heb. suddenly*

23 Till dess en pil genomborrar hans lever; såsom en fågel som skyndar till snaran, och inte vet att det *gäller* dess liv.

24 Hör nu därför på mig, O ni barn, och ge akt på orden från min mun.

25 Låt inte ditt hjärta vika av till hennes vägar, gå inte vilse på hennes stigar.

26 Ty hon har fällt många som nu *är* sårade: ja, många starka *män* har blivit dräpta av henne.

27 Hennes hus *är* vägen till helvetet, ledande ner till dödens kamrar.

2:16, 5:3, 20, 6:24, 9:13, Upp 17:1

Kapitel 8

1 Vishetens berömmelse, 6 och dess bevisning.

10 Vishetens förträfflighet, 12 dess natur, 15 dess makt, 18 dess rikedomar, 22 och dess evinnerlighet. 32 Visheten bör eftertraktas för välsignelsen den för med sig.

1 Ropar inte visheten? Och yttrar inte förståndet sin röst?

2 Hon står högst upp på höjderna, på vägen vid stigarnas korsningar.

3 Hon ropar vid portarna, vid stadens ingång, vid dörrarnas ingång.

4 Till er, O män, ropar jag; och min röst *är* till människosönerna.

5 O ni enkelsinnade, förstå vishet: och, ni dårar, bli ni förståndiga till hjärtat.

6 Hör; ty jag skall tala om förträffliga ting; och mina läppars öppning rätta ting.

7 Ty min mun skall tala sanning; och ondska *är* en styggelse för mina läppar.

**an abomination to my lips: Heb. the abomination of my lips*

8 Alla min muns ord *är* i rättfärdighet; *det finns* inte något vrängt eller förvrängt i dem.

**froward: Heb. wreathed*

9 De *är* alla klara för honom som förstår, och rätta för dem som ska finna kunskap.

10 Motta min vägledning, och inte silver; och kunskap hellre än utvalt guld.

11 Ty vishet *är* bättre än rubiner; och alla ting som må åtrås kan inte jämföras med den.

12 Jag, visheten, bor med förnuftet, och finner kunskap med kloka påfund.

**prudence: Or, subilty*

13 HERRENS fruktan *är* att hata ondska: stolthet, och arrogans, och den onda vägen, och den vrånga munnen, hatar jag.

6:16, Amo 5:15, Rom 12:9, Psa 97:10, 119:104, 128

14 Rådslutet *är* mitt, och sund vishet: jag *är* förstånd; jag har styrka.

15 Genom mig regerar kungar, och furstar stadgar rättvisa.

16 Genom mig härskar furstar, och adelsmän, *ja* alla jordens domare.

17 Jag älskar dem som älskar mig; och de som ska söka mig tidigt skall finna mig.

1 Joh 4:19, Mat 7:7, Joh 6:37, 17:2

18 Rikedom och ära *finns* hos mig; *ja*, bestående rikedom och rättfärdighet.

19 Min frukt *är* bättre än guld, ja, än finguld; och min avkastning än utvalt silver.

20 Jag leder på rättfärdighetens väg, mitt på domens stigar:

Joh 14:6

**lead: Or, walk*

21 Att jag må få dem som älskar mig att ärva rikedom; och jag kommer fylla deras förråd.

22 HERREN ägde mig i begynnelsen av sin väg, innan sina gärningar i urtiden.

Joh 1:1

23 Jag inrättades från evigheten, från begynnelsen, eller innan jorden var till.

24 När *det* inte *fanns* några djup, var jag

född; när *det* inte *fanns* några källor flödande med vatten.

25 Innan bergen var fastställda, innan höjderna var jag född:

26 Medan han ännu inte hade gjort jorden, eller fälten, eller den översta delen av världens stoft.

**fields: Or, open places*

**highest: Or, the chief part*

27 När han beredde himlarna, *var* jag där: när han satte en cirkel över djupets yta:

**a compass: Or, a circle*

28 När han etablerade molnen ovan: när han gav djupets källor styrka:

29 När han gav till havet sitt påbud, att vattnen inte skulle överskrida hans befallning: när han fastslog jordens grundvalar:

30 Då var jag vid honom, *såsom* en *som* har växt upp *med honom*: och jag var dagligen *hans* fröjd, alltid glädjande mig inför honom;

31 Glädjande mig över den beboeliga delen av hans jord; och min fröjd *var* över människosönerna.

32 Hör nu därför på mig, O ni barn: ty välsignade *är de som* ska hålla sig till mina vägar.

33 Hör vägledning, och var visa, och vägra den inte.

34 Välsignad *är* den man som hör mig, dagligen vakande vid mina portar, väntande vid mina dörrposter.

Psa 122:1, Heb 10:25

35 Ty vem än som finner mig finner liv, och skall erhålla favör hos HERREN.

Joh 14:6, 19

**obtain: Heb. bring forth*

36 Men han som syndar mot mig felar mot sin egen själ: alla de som hatar mig älskar död.

Heb 2:3, 1 Kor 16:22, Luk 19:14, Mat 27:25, 24:2

Kapitel 9

1 Vishetens driftighet, 4 och doktrin. 13 En högljudd dåraktig kvinna, 16 och dårskapens villfarelse.

1 Vishet har byggt sitt hus, hon har huggit ut sina sju pelare:

2 Hon har dödat sina djur; hon har blandat sitt vin; hon har också dukat sitt bord.

**her beasts: Heb. her killing*

3 Hon har skickat ut sina tjänsteflickor: hon ropar ut uppe på stadens högsta platser,

4 Vem än som *är* enkelsinnad, låt honom vända in hit: *beträffande* honom som saknar förstånd, till honom säger hon,

5 Kom, ät av mitt bröd, och drick av det vin *som* jag har blandat.

6 Överge det dåraktiga, och lev; och vandra på förståndets väg.

7 Han som förmanar en bespottare får skam över sig: och han som tillrättavisar en ogudaktig *man får* själv en fläck på sig.

8 Tillrättavisa inte en smädare, att han inte ska hata dig: tillrättavisa en vis man, och han kommer älska dig.

9 Ge *vägledning* åt en vis *man*, och han kommer bli än visare: undervisa en rättfärdig *man*, och han kommer utöka *sin* lärdom.

10 HERRENS fruktan *är* vishetens begynnelse: och kunskap om de heliga *är* förstånd.

11 Ty av mig skall dina dagar förökas, och dina levnadsår skall utökas.

12 Om du är vis, skall du vara vis för dig själv: men *om* du smädar, skall du själv ensam bära *det*.

13 En dåraktig kvinna *är* högljudd: *hon är* enkelsinnad, och vet ingenting.

14 Ty hon sitter vid dörren till sitt hus, i en stol på stadens höga platser,

15 För att kalla på förbipasserande som vandrar rakt fram på sina vägar:

16 Vem än som *är* enkelsinnad, låt honom vända in hit: och *beträffande* honom som saknar förstånd, till honom säger hon,

17 Stulet vatten är sött, och bröd *som äts* i hemlighet är gott.

**eaten in secret: Heb. of secrecies*

18 Men han vet inte att de döda *är* där; och att hennes gäster *är* i helvetets djup.

Kapitel 10

Detta kapitel och kapitlen fram till det tjugofemte kapitlet innehåller diverse iakttagelser av moraliska dygder, och deras motsatta laster.

3 HERREN tillåter inte den rättfärdiges själ att svälta. 8, 10 En babblande idiot skall falla. 12 Hat skapar bråk, kärlek skyler. 14 Den dåraktiges mun. 18 Han som döljer hat med ljugande läppar och förtalar. 19 Många ord.

1 Solomons ordspråk. En vis son gör en glad far: men en dåraktig son är sin mors sorg. *Mat 17:5*

2 Ogudaktiga skatter är inte till någon nytta: men rättfärdighet undsätter från döden. *Luk 12:20, 2 Kor 5:21, Fil 3:8*

3 HERREN kommer inte tillåta den rättfärdiges själ att svälta: men han kastar bort de ogudaktigas egendom.

**the substance of the wicked: Or, the wicked for their wickedness*

4 Han blir fattig som arbetar med en lat hand: men den flitiges hand ger rikedom.

5 Han som samlar in om sommaren är en vis son: men han som sover i skördetid är en som vållar skam.

Joh 4:35, Luk 10:2, Mat 21:28, 1 Kor 3:5

6 Välsignelser är på den rättfärdiges huvud: men våld övertäcker de ogudaktigas mun.

7 Den rättfärdiges minne är välsignat: men de ogudaktigas namn skall multna bort. *Upp 5:12, Joh 17:24, Luk 10:20, 12:20*

8 De vishjärtade kommer motta befallningar: men en babblande idiot skall falla.

**a prating fool: Heb. a fool of lips*

9 Han som vandrar rättrådigt vandrar tryggt: men han som vränger sina vägar skall avslöjas.

10 Han som blinkar med ögat vållar sorg: men en babblande idiot skall falla.

**shall fall: Or, shall be beaten*

11 En rättfärdig mans mun är en livets brunn: men våld övertäcker de ogudaktigas mun.

12 Hat uppväcker bråk: men kärlek överskyler alla synder.

13 På hans läppar som har förstånd blir vishet funnen: men en käpp är till för

hans rygg som saknar förstånd. *1 Kor 2:2*
**understanding: Heb. heart*

14 Visa män förvarar kunskap: men den dåraktiges mun är nära undergång.

15 Den rike mannens förmögenhet är hans befästa stad: de fattigas undergång är deras fattigdom.

Ef 2:7, 3:8, Heb 11:26, Upp 2:9

16 Den rättfärdiges arbete tjänar till liv: den ogudaktiges frukt till synd.

Ef 2:4, 1 Pet 2:24, 3:18, Joh 17:4, Jes 64:6

17 Han är på livets väg som ger akt på vägledning: men han som vägrar tillrättavisning far vilse. *Mar 1:15, Mat 21:32*
**erreth: Or, causeth to err*

18 Han som döljer hat med ljugande läppar, och han som yttrar förtal, är en dåre. *Gal 1:7, 2 Kor 2:17, 4:2, Mat 24:24*

19 Vid många ord saknas inte synd: men han som tyglar sina läppar är vis. *15:28, 17:27, Jak 1:19, Pre 5:2, 10:14, Psa 39:1, Joh 19:9, Luk 23:9*

20 Den rättfärdiges tunga är som utvalt silver: de ogudaktigas hjärta har ringa värde. *Joh 7:46*

21 Den rättfärdiges läppar föder många: men dårar dör i brist på vishet. *Joh 6:68*
**of wisdom: Heb. of heart*

22 HERRENS välsignelse, den gör dig rik, och han lägger inte till någon sorg med den.

23 Det är som ett nöje för en dåre att göra ondska: men en förståndets man har vishet.

24 Den ogudaktiges fruktan, det skall komma över honom: men de rättfärdigas önskan skall skänkas dem.

25 Såsom stormen passerar förbi, på samma sätt finns den ogudaktige inte mer: men den rättfärdige är en evig grundval.

26 Såsom vinäger för tänderna, och såsom rök för ögonen, så är den late för dem som sänder honom.

27 HERRENS fruktan utökar dagarna: men de ogudaktigas år skall förkortas. **prolongeth: Heb. addeth*

28 De rättfärdigas hopp skall vara till glädje: men de ogudaktigas förväntan skall förgås.

Kol 1:27, 1 Pet 1:3, Ef 2:5, Upp 21:4, Psa 39:6, 49:17, 146:4, Ord 11:4, 1 Tim 6:7, Jak 4:13, 1 Th 5:3, Job 27:8, Joh 6:27, 51

29 HERRENS väg är styrka för den rättsinnige: men undergång skall komma över ogärningsmännen.

30 Den rättfärdige skall aldrig förflyttas: men de ogudaktiga skall inte bebo jorden. Joh 5:24, 6:37, 47, 17:2, 2 Pet 3:13

31 Den rättfärdiges mun frambringar vishet: men den vrånga tungan skall utrotas. Joh 6:29, 1 Kor 2:2, Ord 12:19, Psa 117:2

32 Den rättfärdiges läppar vet vad som är behagligt: men de ogudaktigas mun talar vrånghet.

*frowardness: Heb. frowardnesses

Kapitel 11

2 Stolthet före skam. 4 Rikedom hjälper inte på vredens dag. 8 Den rättfärdige räddas ur trångmål. 13 En skvallrare. 31 Den ogudaktige och syndaren skall lönas på jorden.

1 En falsk våg är en styggelse för HERREN: men en rätt vikt är hans behag. Jes 8:20, 5:20, Ord 17:15, Joh 7:24

*A false balance: Heb. balances of deceit

*a just weight: Heb. a perfect stone

2 När högmod kommer, då kommer skam: men hos de ödmjuka finns vishet. 16:18, Mat 11:29, 21:5, Psa 25:9

3 De rätträdigas integritet skall vägleda dem: men överträdarnas vrånghet skall förgöra dem.

4 Skatter är inte till nytta på vredens dag: men rättfärdighet undsätter från död.

5 Den fullkomliges rättfärdighet skall leda hans väg: men den ogudaktige skall falla av sin egen ondska.

*direct: Heb. rectify

6 De rätträdigas rättfärdighet skall undsätta dem: men överträdare skall fångas i sin lystnad.

7 När en ogudaktig man dör, skall hans förväntan förgås: och orättfärdiga mäns hopp förgås.

8 Den rättfärdige undsätts ur trångmål, och den ogudaktige kommer in i hans ställe.

9 En hycklare förgör sin nästa med sin mun: men genom kunskap skall de

rättfärdiga räddas. Joh 10:14, 27, 17:8, 1 Joh 5:20
10 När det går de rättfärdiga väl, fröjdar sig staden: och när de ogudaktiga förgås, råder jubel.

Mat 21:9, Upp 18:20, 19:3

11 Genom de rätträdigas välsignelse upphöjs staden: men genom de ogudaktigas mun omstörtas den.

12 Han som saknar vishet föraktar sin nästa: men en man med förstånd tiger.

Jes 65:5, Luk 18:11, Rom 2:1, 3:9, 1 Kor 4:7

*void of wisdom: Heb. destitute of heart

13 En skvallrare avslöjar hemligheter: men han som har en trogen ande skyler saken. 1 Mos 9:22

*A talebearer: Heb. he that walketh being a talebearer

14 Där inga råd finns, där faller folket: men det finns trygghet i många rådvisa.

15 Han som är borgen för en främling skall straffas för det: och han som hatar borgenskap är trygg.

*smart: Heb. be sore broken

*suretiship: Heb. those that strike hands

16 En nådfull kvinna behåller ära: och starka män behåller rikedom.

17 Den barmhärtige mannen gör väl mot sin egen själ: men han som är grym ansätter sitt eget kött.

18 Den ogudaktige utför ett bedrägligt arbete: men för honom som sår rättfärdighet skall en säker belöning komma. Mar 16:15, Luk 10:20, Joh 6:37, 39, 17:2, 12

19 Såsom rättfärdighet leder till liv: på samma sätt, han som jagar ondska, han jagar den till sin egen död.

Rom 6:23, 2 Kor 5:21, Gal 1:8, 1 Kor 16:22

20 De som har ett vrängt hjärta är en styggelse för HERREN: men sådana som är rättsinniga på sin väg är hans behag.

21 Fastän hand ska skaka hand, skall den ogudaktige inte bli ostraffad: men de rättfärdigas säd skall undsättas.

22 Såsom en guldjuvel i ett svins tryne, så är en vacker kvinna som saknar omdöme. Upp 17:1

*is without: Heb. departeth from

23 De rättfärdigas önskan är idel gott: men de ogudaktigas förväntan är vrede. Apg 26:29, Joh 3:18, 36, 1 Kor 16:22, Psa 2:12

24 Det finns en som strör ut, och ändå

tillökar; och *det finns en* som håller tillbaka *med att ge* vad som är rätt, men *det leder* till fattigdom. *Psa 112:9, 2 Kor 9:6*

25 Den frikostige själen skall mättas: och han som vattnar skall själv också vattnas. *1 Kor 3:6, 22*

**The liberal soul: Heb. the soul of blessing*

26 Han som undanhåller säd, honom skall folket förbanna: men välsignelse *skall vila* på hans huvud som säljer *den*. *Luk 16:20, 1 Mos 41:56*

27 Han som flitigt söker gott inhämtar favör: men han som söker ondska, den skall komma till honom.

28 Han som litar till sin rikedom skall falla: men de rättfärdiga skall blomstra som en gren.

11:4, Luk 12:20, 16:22, Mar 10:24, 1 Tim 6:10

29 Han som ansätter sitt eget hus skall ärva vinden: och dåren *skall bli* tjänare till den vishjärtade. *Rom 9:12, 1 Mos 37:8, 42:6*

30 Den rättfärdiges frukt *är* ett livets träd; och han som vinner själar *är* vis. *Heb 10:14, Upp 5:9, Mat 13:23, Rom 1:13*

**winneeth: Heb. taketh*

31 Se, den rättfärdige skall lönas på jorden: *hur* mycket mer den ogudaktige och syndaren.

Rom 2:6, 12:9, Mar 9:42, Luk 18:7, Jer 5:9, 29, 9:9, 25:14, 2 Ku 9:7, 1 Ku 21:21

Kapitel 12

1 Att älska kunskap. 10 De ogudaktigas ömma förbarmanden är grymma. 15 Dårens väg rätt i hans egna ögon. 19 En ljugande tunga varar blott ett ögonblick. 22 Ljugande läppar en styggelse för HERREN. 23 En klok man döljer kunskap.

1 Vem än som älskar förmaning älskar kunskap: men han som hatar tillrättavisning *är* barbarisk.

2 Sam 12:13, Ord 9:7, Mat 7:6

2 En god *man* erhåller favör av HERREN: men en man med onda planer kommer han fördöma.

3 En man skall inte bli befäst genom ondska: men de rättfärdigas rot skall inte rubbas. *Jes 11:10, 53:2, Upp 5:5, 22:16*

4 En dygdig kvinna *är* en krona för sin make: men hon som är skamlig *är* som röta i hans ben. *Ef 5:23, Upp 2:8, Jes 1:4*

5 De rättfärdigas tankar *är* rätta: *men de*

ogudaktigas rådkloket *är* svek. *Luk 22:4*

6 De ogudaktigas ord lurpassar efter blod: men de rättrådigas mun skall undsätta dem.

Matt 22:16, Luk 11:54, Joh 8:6, Mat 12:37, Luk 12:11, 21:12, Apg 5:29

7 De ogudaktiga omstörtas, och *finns* inte *till*: men de rättfärdigas hus skall bestå.

8 En man skall bli prisad efter sin vishet: men han som har ett förvänt hjärta skall vara föraktad.

Mat 12:42, 1 Kor 2:2, Psa 5:5, Rom 1:21

**of a perverse heart: Heb. perverse of heart*

9 *Han* som ringaktas, och har en tjänare, *är* bättre än han som berömmar sig själv, och saknar bröd.

10 En rättfärdig *man* har omtanke om sitt djurs liv: men de ogudaktigas ömma förbarmanden *är* grymma.

**tender: Or, bowels*

11 Han som brukar sin mark skall mättas av bröd: men han som far efter fåfängliga *personer* saknar förstånd.

12 Den ogudaktige åtrår onda *mäns* nät: men de rättfärdigas rot ger *frukt*. *12:3*

**the net: Or, the fortress*

13 Den ogudaktige snärjs av *sina* läppars överträdelse: men den rättfärdige skall komma ut ur trångmål. *Jon 2:7*

**The wicked is snared by the transgression of their lips: Heb. The snare of the wicked is in the transgression of lips*

14 En man skall mättas med gott genom *sin* muns frukt: och en mans händers ersättning skall gengäldas honom.

Rom 10:9

15 En dåres väg *är* rätt i hans egna ögon: men han som hörsammar rådslut *är* vis.

Ord 28:26, Luk 7:30, Mat 21:32, Joh 7:24, Jes 8:20

16 En dåres vrede blir genast känd: men en klok *man* döljer skam. *Mar 14:63, Ord 11:12*

**presently: Heb. in that day*

17 *Han* som talar sanning tillkännager rättfärdighet: men ett falskt vittne bedräglighet.

Rom 1:17, 2 Kor 5:21, Gal 1:6, Mat 26:59, Apg 24:2, 10

18 Det finns *den* som talar liksom svärdshugg: men de visas tunga *är* läkedom.

Ord 25:18, Rom 10:15

19 Sanningens läppar skall bestå för evigt: men en ljugande tunga blott för ett

ögonblick.

20 Svek *finns* i hjärtat hos dem som tänker ut ondska: men åt fredsrådgivarna ges glädje. *Fil 4:4*

21 Inget ont skall ske den rättfärdige: men de ogudaktiga skall uppfyllas av ondska. *Rom 8:28, Ord 23:17*

22 Ljugande läppar *är* en styggelse för HERREN: men de som handlar sannfärdigt *är* hans behag. *6:16*

23 En klok man döljer kunskap: men dårars hjärta ropar ut dårskap. *Joh 19:9, Luk 23:9, Mat 27:23, 25, 24:2*

24 De flitigas hand skall styra: men den late skall hamna i träljänst. **slothful: Or, deceitful*

25 Bedrövelse i en mans hjärta sänker det: men ett gott ord gör det glatt. *Apg 13:48, Rom 8:35, Heb 13:5, Mat 8:3*

26 Den rättfärdige *är* förträffligare än sin nästa: men de ogudaktigas väg förleder dem. *2 Kor 5:21, Apg 9:1, Ef 2:2*

**excellent: Or, abundant*

27 Den late rostar inte det som han tog under jakten: men en flitig mans egendom *är* dyrbar.

28 På rättfärdighetens väg *finns* liv; och på dess stig *finns* ingen död. *Joh 14:6*

Kapitel 13

3 Om att vakta sin mun eller att öppna den brett. 5 En rättfärdig man hatar lögn. 10 Av stolthet kommer bråk. 20 Dåligt sällskap. 24 Den som tuktar sin son.

1 En vis son *hör* sin fars förmaning: men en smädare hör inte på tillrättavisning.

2 En man skall äta gott av *sin* muns frukt: men överträdarnas själ *skall* äta våld.

3 Han som vaktar sin mun bevarar sitt liv: *men* han som öppnar sina läppar brett skall gå mot undergång.

4 Den lates själ lustar, och *har* inget: men de flitigas själ skall mättas.

5 En rättfärdig *man* hatar ljugande: men en ogudaktig *man* är avskyvärd, och kommer på skam. *6:16*

6 Rättfärdighet bevarar *honom som är* rättrådig på vägen: men ondska omstörtar syndaren. *Jes 54:17, 2 Kor 5:21, Psa 130:3*

**the sinner: Heb. sin*

7 Det finns *den* som gör sig rik, men inte *har* någonting: *det finns den* som gör sig fattig, men *har* stora rikedomar. *2 Kor 8:9*

8 Lösensumman för en mans liv *är* hans förmögenhet: men den fattige hör inte *något* klander.

9 De rättfärdigas ljus lyser glatt: men de ogudaktigas lykta skall utsläckas. **lamp: Or, candle*

10 Endast av stolthet kommer bråk: men hos de rådkloka *finns* vishet.

11 Lättfångad rikedom skall sina: men han som samlar in genom arbete skall få mer. **by labour: Heb. with the hand*

12 Uppskjutet hopp gör hjärtat svagt: men *då* önskan infaller, *är det* ett livets träd.

13 Vem än som föraktar ordet skall förgöras: men han som fruktar befallningen skall belönas. *Joh 6:60, 8:59, Luk 4:28, Mar 14:63, Apg 2:37, 16:30*

**shall be rewarded: Or, shall be in peace*

14 Den vises lag *är* en livets källa, till att gå bort från dödens snaror. *1 Joh 3:23, Gal 6:2*

15 Gott förstånd ger favör: men överträdarens väg *är* svår. *1 Joh 5:20*

16 Varje klok *man* handlar med kunskap: men en dåre blottlägger *sin* dårskap. **layeth: Heb. spreadeth*

17 En ond budbärare faller i missgärning: men ett trofast sändebud ger läkedom. *2 Kor 11:13, Joh 7:18*

18 Fattigdom och skam *skall komma* över honom som vägrar att *höra på* förmaning: men han som ger akt på tillrättavisning skall bli hedrad.

19 Infriad längtan är ljuvlig för själen: men *det är* en styggelse för dårar att gå bort från ondska.

20 Han som vandrar med visa *män* skall bli vis: men en *som* ger sig i sällskap med dårar skall fördärvas. **shall be destroyed: Heb. shall be broken*

21 Ondska jagar syndare: men åt de rättfärdiga skall gott bli återbetalat.

22 En god *man* lämnar arv åt sina barnbarn: och syndarens förmögenhet

förvaras åt den rättfärdige.

23 I de fattigas odling *finns* mycket mat: men det finns *den som förgås* i brist på omdöme.

Hos 4:6

24 Han som håller tillbaka sin stav hatar sin son: men han som älskar honom tuktar honom tidigt.

25 Den rättfärdige äter till sin själs belåtenhet: men de ogudaktigas mage skall sakna.

Joh 6:35, 51

Kapitel 14

1 Visa kvinnor: 7 Gå bort från dåraktiga läppar. 12 En väg som verkar vara rätt. 15 Den enkelsinnade tror varje ord. 16 En vis man fruktar. 21 Att förakta sin nästa.

1 Varje vis kvinna bygger upp sitt hus: men den dåraktiga river ner det med sina händer.

2 Han som vandrar i sin rättrådighet fruktar HERREN: men *han som går krokigt* på sina vägar föraktar honom.

3 I den dåraktiges mun *finns* en stolthetens käpp: men de visas läppar skall bevara dem.

4 Där inga oxar *finns*, *är* krubban ren: men riklig avkastning *kommer* genom oxars kraft.

5 Ett trofast vittne kommer inte ljuga: men ett falskt vittne kommer yttra lögner.

Joh 7:18

6 En smädare söker vishet, och *finner den* inte: men kunskap *är* lätt för honom som har förstånd.

Jer 8:9, Mat 11:25, Jak 1:18

7 Gå bort från en dåraktig mans åsyn, när du inte *i honom* skönjer kunskapens läppar.

2 Joh 1:10

8 Den klokes vishet *är* att förstå hans väg: men dårars dårskap *är* bedräglighet.

2 Pet 3:18, 2 Tim 3:15, Kol 1:9, Ef 5:17, Jak 1:5

9 Dårar gör narr av synd: men bland de rättfärdiga *finns* favör.

Joh 6:37, 17:2, 9, 14, 23

10 Hjärtat känner sin egen bitterhet; och en främling delar inte dess glädje.

**his own bitterness: Heb. the bitterness of his soul*

11 De ogudaktigas hus skall omstörtas: men de rättsinnigas tabernakel skall blomstra.

12 Det finns en väg som verkar *vara* rätt

för en man, men dess ände *är* dödens vägar.

16:25, Mat 7:13, Joh 14:6, Apg 4:12

13 Även under skratt *är* hjärtat sorgset; och slutet på den munterheten *blir* nedstämdhet.

14 Den avfällige till hjärtat skall uppfyllas av sina egna vägar: och en god man *skall bli belåten* från sig själv.

15 Den enkelsinnade tror varje ord: men den kloke överväger sina steg.

16 En vis *man* fruktar, och avlägsnar sig från ondska: men dåren vredgas, och *är* självsäker.

1 Kor 10:14, 1 Th 5:22, Ord 26:12

17 *Han som är snar* till ilska handlar dåraktigt: och en man med onda planer *blir* hatad.

18 De enkelsinnade ärver dårskap: men de kloka *blir* krönta med kunskap.

19 De onda *måste* böja sig för de goda; och de ogudaktiga vid den rättfärdiges portar.

20 Den fattige *är* hatad även av sin egen granne: men den rike *har* många vänner.

**the rich hath many friends: Heb. many are the lovers of the rich*

21 Han som föraktar sin nästa syndar: men han som förbarmar sig över de fattiga, lycklig *är* han.

Ord 11:12, Luk 4:18, 7:22

22 Går de inte vilse som tänker ut ont? Men barmhärtighet och sanning *skall vara* åt dem som tänker ut gott.

23 I allt arbete *finns* vinning: men läpparnas prat *leder* endast till fattigdom.

24 De visas krona *är* deras rikedom: men dårars dårskap *är* dårskap.

Ef 2:7, 3:8, Heb 11:26

25 Ett sannfärdigt vittne undsätter själar: men ett svekfullt vittne talar lögner.

Apg 9:15

26 I HERRENS fruktan *finns* stark trygghet: och hans barn skall ha en tillflykt.

Joh 5:24, Heb 8:12, 10:17, 13:5

27 HERRENS fruktan *är* en källa till liv, till att gå bort från dödens snaror.

28 Talrik skara *är* kungens ära: men brist på folk *är* furstens undergång.

Upp 7:9

29 *Han som är långsam* till vrede *har* stort förstånd: men *han som är* hastig till

anden upphöjer dårskap. *Mat 11:29, Luk 9:54*

**hasty of spirit: Heb. short of spirit*

30 Ett sunt hjärta *är* köttets liv: men avund benens röta. *Mat 12:34, Hes 36:26, Joh 3:6*

31 Han som förtrycker den fattige vanäras hans Skapare: men han som ärar honom visar barmhärtighet mot den fattige.

32 Den ogudaktige förs bort i sin ogudaktighet: men den rättfärdige har hopp i sin död. *Joh 11:25*

33 Vishet vilar i hans hjärta som har förstånd: men *det som finns* hos dårar blir känt. *13:3*

34 Rättfärdighet upphöjer en nation: men synd *är* en vanära för varje folk. *1 Pet 2:9*
**to any people: Heb. to nations*

35 Kungens favör *är vänd* mot en vis tjänare: men hans vrede *är vänd mot* honom som vållar skam.

Mat 20:28, Fil 2:7, Mat 22:11, 25:24

Kapitel 15

1 Ett milt svar. 2 Dårars mun. 3 HERRENS ögon. 8 De ogudaktigas offer en styggelse. 12 En smädare hatar den som tillrättavisar. 23 Ett ord i rätt tid. 26 Den ogudaktiges tankar en styggelse. 28 Den rättfärdige studerar till att svara.

1 Ett milt svar vänder bort vrede: men stingande ord uppväcker ilska.

2 De visas tunga brukar kunskap på rätt vis: men dårars mun väller ut dårskap.
**poureth: blecheth, or bubbleth*

3 HERRENS ögon *är* överallt, betraktande det onda och det goda.

4 En sund tunga *är* ett livets träd: men vrånghet i den *är* en spricka i anden.

**A wholesome tongue: Heb. The healing of the tongue*

5 En dåre föraktar sin fars förmaning: men han som ger akt på tillrättavisning *är* förständig.

6 I den rättfärdiges hus *finns* rikedom i överflöd: men i den ogudaktiges vinning finns bekymmer.

7 De visas läppar strör ut kunskap: men så *gör* inte de dåraktigas hjärta. *1 Th 2:16*

8 De ogudaktigas offer *är* en styggelse för HERREN: men de rättsinnigas bön *är* hans behag. *Jes 1:13, Joh 17:1*

9 Den ogudaktiges väg *är* en styggelse för HERREN: men han älskar honom som far efter rättfärdighet.

Mat 7:13, 23, 2 Kor 5:21

10 Förmaning *är* plågsam för honom som överger vägen: *och* han som hatar tillrättavisning skall dö. *Joh 14:6, 5:40, Mat 21:32*
**Correction: Or, instruction, etc.*

11 Helvetet och fördärvet *är* inför HERREN: hur mycket mer då människobarnens hjärtan?

12 En smädare älskar inte en som tillrättavisar honom: inte heller kommer han gå till de visa.

13 Ett glatt hjärta gör en glad uppsyn: men av hjärtesorg blir anden nedbruten.

14 Hans hjärta som har förstånd söker kunskap: men dårars mun närs av dårskap.

15 Den betrycktes alla dagar *är* onda: men han som har ett glatt hjärta *har* ständigt fest. *Rom 8:28, Fil 4:4*

16 Bättre *är* litet med HERRENS fruktan än stor skatt och orolighet därmed. *Fil 4:11, 1 Tim 6:8, Heb 13:5*

17 Bättre *är* en grönsaksmiddag där *det* finns kärlek, än en gödd ox och hat därmed.

18 En argsint man uppväcker bråk: men *han som är* långsam till ilska stillar bråk.

19 Den late *mannens* väg *är* som ett hinder av törnen: men de rättfärdigas väg *är* banad.

**plain: Heb. is raised up as a causey*

20 En vis son gör en glad far: men en dåraktig man föraktar sin mor.

21 Dårskap *är* en fröjd för *honom som* saknar vishet: men en man med förstånd vandrar rättrådigt.

**destitute of wisdom: Heb. void of heart*

22 Utan samråd går planer om intet: men med många rådgivare etableras de.

23 En man har glädje av sin muns svar: och ett ord *talat* i rätt tid, hur gott *är det inte!*

**in due season: Heb. in his season*

24 Livets väg *är* därovan för den vise, att han må gå bort från helvetet därnere. *Kol 3:1, Tit 2:13, Heb 12:2*

25 HERREN kommer förgöra de stoltas hus: men han kommer befästa änkans gräns.

26 Den ogudaktiges tankar *är* en styggelse för HERREN: men de renas ord *är* behagliga ord.

**pleasant words: Heb. words of pleasantness*

27 Han som är lysten på vinning ansätter sitt eget hus; men han som hatar mutor skall leva.

28 Den rättfärdiges hjärta studerar för att svara: men de ogudaktigas mun väller ut onda ting.

2 Tim 2:15

29 HERREN *är* långt ifrån de ogudaktiga: men han hör de rättfärdigas bön.

30 Ögonens ljus gläder hjärtat: och goda nyheter ger märg åt benen.

31 Det öra som hör livets förmaning förblir bland de visa.

Mar 1:15, 2 Th 2:13, Mat 13:11, 16

32 Han som vägrar vägledning föraktar sin egen själ: men han som hör på förmaning erhåller förstånd.

**instruction: Or, correction*

**heareth: Or, obeyeth*

**getteth understanding: Posseseth an heart*

33 HERRENS fruktan *är* vishetens vägledning; och innan ära *är* ödmjukhet.

1 Kor 4:7, Rom 9:11, 16, Mat 8:2, Joh 6:65, 15:16

Kapitel 16

1 Tungans svar från HERREN. 2 En mans vägar rena i hans egna ögon. 4 Den ogudaktige för ondskans dag.

5 Stolthet en styggelse. 9 HERREN styr. 17 Fly ondskan.

18 Högmöd före fall. 25 En väg som verkar vara rätt.

28 En baktalare. 33 Lotten kastas.

1 Hjärtats disposition i människan, och tungans svar, *är* från HERREN.

**preparations: Or, disposings*

2 En mans alla vägar *är* rena i hans egna ögon; men HERREN väger andarna.

21:2, Jes 64:6

3 Överlåt dina gärningar åt HERREN, och dina tankar skall befästas.

**Commit: Heb. roll*

4 HERREN har gjort alla *ting* för sig själv: ja, också den ogudaktige för ondskans dag.

Jes 10:5, 37:26, Jer 51:20, Job 21:30, 2 Pet 2:9

5 Var och en *som är* stolt till hjärtat *är* en

styggelse för HERREN: *fastän* hand *ska skaka* hand, skall han inte lämnas

ostraffad.

6:16

**unpunished: Heb. held innocent*

6 Genom barmhärtighet och sanning blir missgärning renad: och genom

HERRENS fruktan avlägsnar sig *människor* från ondskan.

Joh 1:17, Psa 85:10, 1 Kor 10:14, 1 Th 5:22, Ord 14:16

7 När en mans vägar behagar HERREN, gör han så att även hans fiender är i fred med honom.

Rom 8:31, Luk 9:50, Apg 9:1, 1 Mos 27:41, 33:4

8 Bättre *är* litet med rättfärdighet än

stora inkomster *med* orätt. *1 Tim 6:6, Heb 13:5*

9 En mans hjärta tänker ut sin väg: men HERREN styr hans steg.

16:1, 19:21, 20:24, Psa 37:23, Jer 10:23, Fil 2:13

10 Ett gudomligt utslag *är* på kungens läppar: hans mun överträder inte i

domslut. *Jer 23:5, Heb 1:8, Joh 5:22, 27*

**divine: Heb. divination*

11 En rätt vikt och våg *är* HERRENS: alla penningpungens vikter *är* hans verk.

**all the weights: Heb. all the stones*

12 *Det är* en styggelse för kungar att begå missgärning: ty tronen befästs genom rättfärdighet.

13 Rättfärdiga läppar *är* kungars behag; och de ska älska honom som talar rätt.

14 En kungs vrede *är som* dödens sändebud: men en vis man skall stilla den.

Psa 2:11, Joh 14:6

15 I kungens anletes ljus *finns* liv; och hans favör *är* som ett vårregns moln.

2 Kor 4:6

16 Hur mycket bättre *är det inte* att få vishet än guld! Och att få förstånd *är* att föredra framför silver!

Mat 16:26, Ord 11:4

17 De rättsinnigas färdväg *är* att gå bort från ondskan: han som vaktar på sin väg bevarar sin själ.

18 Stolthet *går* före undergång, och en högmödig ande före fall.

19 *Det är* bättre att vara ödmjuk till anden med de ringa, än att dela byte med de stolta.

20 Han som handlar vist *i* en sak skall finna gott: och vem än som förtröstar på

HERREN, lycklig är han.

**he that handleth a matter: Or, he that understandeth a matter*

21 Den vishjärtade skall kallas förståndig: och läpparnas sötma främjar lärdom.

22 Förstånd är en livets källa för honom som har det: men dårars vägledning är dårskap. *Psa 14:1, 1 Tim 6:20*

23 Den vises hjärta undervisar hans mun, och lägger till lärdom till hans läppar.

Hes 36:26, Jer 31:33, Jak 1:18, Joh 1:13, 3:3, 14:26, 1 Kor 2:10, 12:3

**teacheth: Heb. maketh wise*

24 Behagliga ord är som en honungskaka, ljuvliga för själen, och läkedom för benen. *Luk 4:17, 7:22, Rom 10:15*

25 Det finns en väg som verkar vara rätt för en man, men dess slut är dödens vägar. *14:12, Mat 7:13, 22*

26 Han som arbetar arbetar åt sig själv; ty hans mun kräver det av honom.

**He that laboreth: Heb. The soul of him that laboreth*
**craveth it of him: Heb. boweth unto him*

27 En ogudaktig man gräver upp ont: och på hans läppar finns såsom en flammande eld.

**an ungodly man: Heb. a man of Belial*

28 En vrång man sår bråk: och en baktalare skiljer bästa vänner åt.

**soweth: Heb. sendeth forth*

29 En våldsam man förför sin nästa, och leder in honom på den väg som inte är god. *Mat 7:13*

30 Han tillsluter sina ögon för att tänka ut vrånga ting: rörande på sina läppar får han ondska att ske.

2 Kor 2:17, 4:2, Rom 16:18, Kol 2:4, 8, 1 Tim 4:1, 6:3, 2 Tim 4:3

31 Det gråa huvudet är en härlighetskrona, om det är funnet på rättfärdighetens väg.

32 Han som är långsam till ilska är bättre än den mäktige; och han som behärskar sin ande än han som intar en stad.

33 Lotten kastas i knät; men hela dess utslag är av HERREN. *Ef 1:11, Apg 4:28, 15:18*

Kapitel 17

4 Falska och stygga tungor. 9 Att skylta eller att upprepa. 13 Den som lönar godhet med ondska. 14 Bråkets begynnelse. 15 Om att rättfärdiga ogärningsmannens att fördöma den oskyldige. 19 Den som älskar överträdelse. 27 Att spara på sina ord. 28 Dären vis när han tiger.

1 Bättre är en torr brödbit, och ro därmed, än ett hus fullt av offer med bråk. *Joh 6:27, 1 Kor 10:20, Jes 1:13*

**sacrifices: Or, good cheer*

2 En vis tjänare skall råda över en son som vållar skam, och skall få del av arvet ibland bröderna. *Rom 9:6, Ef 3:6, Apg 11:18, 13:48*

3 Degeln är till för silver, och ugnen för guld: men HERREN prövar hjärtana.

4 En ogärningsman lyssnar till falska läppar; och en lögnare ger öra till en stygg tunga.

Jer 5:31, Jes 30:10, 2 Tim 4:3, 1 Joh 4:5, Ord 28:4, 1 Kun 22:13

5 Vem än som hånar den fattige vanhedrar hans Skapare: och han som gläds vid olyckor skall inte lämnas ostraffad. *24:17, Job 31:29, Oba 1:15, 1 Sam 15:2*

**unpunished: Heb. held innocent*

6 Barnbarn är gamla mäns krona; och barns härlighet är deras fäder.

Apg 2:39, (1 Kor 1:26), Gal 4:6

7 Förträffligt tal passar inte en dåre: än mindre ljugande läppar en furste.

Joh 8:43, 47, Psa 14:1, Mat 7:6

**Excellent speech: Heb. A lip of excellency*

**lying lips: Heb. a lip of lying*

8 En gåva är såsom en ädelsten i hans ögon som har den: vart än den vänder in, har den framgång.

**a precious stone: Heb. a stone of grace*

9 Han som skyler en överträdelse söker kärlek; men han som upprepar en sak separerar nära vänner.

10:12, Psa 32:1, 1 Pet 4:8, Ord 16:27

**seeketh: Or, procureth*

10 En tillrättavisning tar mer på en vis man än hundra slag på en dåre. *9:8*

**A reproof entereth more into a wise man, than an hundred stripes into a fool: Or, a reproof aweth more a wise man, then to strike a fool an hundred times*

11 En ond man söker endast uppror: därför skall en grym budbärare sändas mot honom. *Mat 21:41, 22:7, Luk 19:27*

12 Låt en björn berövad på sina ungar

träffa på en man, hellre än en dåre i sin dårskap. *Mat 27:23, 25, Apg 3:14*

13 Vem som än belönar godhet med ondska, från hans hus skall ondskan inte vika. *1 Sam 24:17, Psa 55:12, Jer 18:20, 2 Sam 12:10*

14 Begynnelsen på bråk *är såsom* när man släpper lös vatten: låt därför bråket vara, innan det bryter ut.

15 Han som rättfärdiggör ogärningsmannen, och han som fördömer den rättfärdige, ja de båda *är en styggelse för HERREN.*

Mat 27:20, Mar 15:7, Luk 23:18, Joh 18:40, 2 Kor 5:21

16 Varför *finns* ett pris i en dåres hand för att erhålla vishet, då *han inte har* något hjärta *för det?*

17 En vän älskar i alla stunder, och en bror föds för trångmål. *Joh 15:13, Heb 2:11*

18 En man utan förstånd skakar hand, *och* går i borgen i sin väns närvaro.

**understanding: Heb. heart*

19 Han älskar överträdelse som älskar bråk: *och* han som upphöjer sin port söker ödeläggelse.

20 Han som har ett vrångt hjärta finner inget gott: och han som har en förvärd tunga faller i missgärning.

**He that hath a froward heart: Heb. The froward of heart*

21 Han som föder en dåre *gör det* till sin sorg: och en dåres far har ingen glädje.

22 Ett glatt hjärta gör gott *såsom* medicin: men en bedrövad ande torkar ut benen.

**like a medicine: Or, to a medicine*

23 En ogudaktig *man* tar fram en gåva ur fickan för att vränga rättens vägar.

24 Vishet *är* inför honom som har förstånd; men en dåres ögon *blickar* över jordens ändar. *Rom 10:6, 1 Kor 1:18, 22*

25 En dåraktig son *är* en bedrövelse för sin far, och bitterhet för henne som födde honom. *Pre 2:18, 2 Sam 16:11*

26 Också, att straffa den rättfärdige *är* inte gott, *ej heller* att slå ädla män över rätt.

27 Han som har kunskap spar sina ord: *och* en man med förstånd uppvisar en utmärkt ande. *10:19, 15:28, Joh 19:10, Luk 23:9*

**an excellent spirit: Or, a cool spirit*

28 Även en dåre, när han tiger, hålls för vis: *och* han som tillsluter sina läppar *aktas som* en man med förstånd.

Kapitel 18

2 En dåre har inte behag till förstånd. 12 Högmot före undergång. 13 Om att svara innan man har hört. 17 En lägger fram sin sak, näste man prövar det. 24 En vän som är närmre än en bror.

1 En man, av längtan, havande avskiljt sig, söker *och* ger sig in i all vishet.

**having separated himself, seeketh and intermeddeth with all wisdom: Or, he that seperateth himself, seeketh according to his desire, and intermeddeth in every business*

2 En dåre har inget behag i förstånd, utan söker *endast* att blottlägga sitt eget hjärta.

Rom 1:21

3 När den ogudaktige kommer, *då* kommer också förakt, och med skamlig gärning vanära.

4 Orden från en mans mun *är som* djupa vatten, *och* vishetens källa *som* en strömmande bäck.

Joh 4:14

5 *Det är* inte gott att ha anseende till ogärningsmannens person, så att omstörta den rättfärdige i domen. *Mat 27:24*

6 En dåres läppar hamnar i bråk, och hans mun ber om slag.

7 En dåres mun *är* hans undergång, och hans läppar *är* hans själs snara. *Mat 12:37*

8 En skvallrares ord *är* som sår, och de går ner i magens innersta delar. *1 Mos 9:22*

**talebearer: Or, whisperer*

**as wounds: Or, like as when men are wounded*

**innermost parts: Heb. chambers*

9 Han också som är lat i sitt arbete är broder till honom som är en stor slösare. *Luk 15:13*

10 HERRENS namn *är* ett starkt torn: den rättfärdige springer in i det, och är trygg.

Jer 23:6, Jes 54:17, 45:25, Mat 1:21, Heb 13:5, Psa 27:1

**safe: Heb. set aloft*

11 Den rike mannens förmögenhet *är* hans starka stad, och som en hög mur i hans egen inbillning.

12 Innan undergång är en mans hjärta högmodigt, och innan ära *kommer* ödmjukhet. *16:18*

13 Han som svarar *i* en sak innan han hör

den, det är dårskap och en skam för honom.

Joh 7:51

**answereth a matter: Heb. returneth a word*

14 En mans ande kommer bära upp hans svaghet; men en sårad ande, vem kan bära *det*?

15 Den förståndiges hjärta erhåller kunskap; och de visas öron söker kunskap.

16 En mans gåva skapar utrymme för honom, och för fram honom inför stora män.

17 *Han som först lägger fram sin sak tycks ha rätt*; men hans nästa kommer och rannsakar honom. Ord 18:13, Apg 24:5, 12

18 Lotten får tvister att upphöra, och skiljer mellan de mäktiga.

19 En förorättad broder är *svårare att vinna tillbaka* än en stark stad: och *deras bråk är* som ett slots bommar.

1 Mos 27:41, 2 Sam 13:22, 1 Kun 2:23

20 En mans mage skall mättas av hans muns frukt; och av hans läppars skörd skall han bli mättad.

21 Död och liv är i tungans våld: och de som älskar den skall äta dess frukt.

22 *Han som finner en hustru finner något gott*, och får favör av HERREN.

23 Den fattige tillämpar vädjan; men den rike svarar hårt.

24 En man som har vänner måste vara vänlig: och det finns en vän som håller sig närmre än en bror.

Joh 15:13

Kapitel 19

2 *Han som hastar*: 5, 9 Ett falskt vittne skall inte komma undan. 10 En tjänare som råder över furstar: 11 En ära att bortse från en överträdelse. 18 Tukta din son. 23 HERRENS fruktan till liv.

1 Bättre är den fattige som vandrar i sin integritet, än *han som är vrång* i sina läppar, och är en dåre.

2 Också, att själen är utan kunskap, är inte gott; och han som hastar med *sina* fötter syndar.

Hos 4:6, Rom 10:2, Ord 14:29, 25:8, 21:5

3 Mannens dårskap vränger hans väg: och hans hjärta vredgas mot HERREN.

4 Rikedom skaffar många vänner; men

den fattige skiljs från sin nästa.

5 Ett falskt vittne skall inte lämnas ostraffat, och *han som* talar lögner skall inte komma undan.

Gal 1:7, Jes 3:11

**unpunished: Heb. held innocent*

6 Många skall vädja om furstens favör: och var man är vän till honom som ger gåvor.

Joh 2:23, (Mat 16:1, Luk 11:16, Joh 6:30)

**him that giveth gifts: Heb. a man of gifts*

7 Den fattiges alla bröder hatar honom: hur mycket mer drar *då* inte hans vänner bort fjärran från honom? Han jagar *dem med ord*, men de går inte att finna.

2 Kor 8:9, Joh 7:3

8 Han som anskaffar vishet älskar sin själ: han som håller fast vid förstånd skall finna gott.

**wisdom: Heb. an heart*

9 Ett falskt vittne skall inte lämnas ostraffat, och *han som* talar lögner skall förgås.

Apg 5:1, Jer 28:15, 29:31

10 Lyx är inte passande för en dåre; än mindre för en tjänare att råda över furstar.

11 En mans omdöme hejdar hans ilska; och *det är* hans ära att bortse från en överträdelse.

**discretion: Or, prudence*

12 Kungens vrede är som ett lejons rytande; men hans favör är som dagg på gräset.

13 En dåraktig son är sin fars olycka: och en hustrus trätor är ett ständigt droppande.

7:11, 21:9, 25:24, 27:15

14 Hus och förmögenhet är arvet från fäder: och en förständig hustru är från HERREN.

Ef 5:32

15 Lathet kastar in i en djup sömn; och en slö själ skall hungra.

16 Han som bevarar budet bevarar sin själ; men han som föraktar hans vägar skall dö.

Joh 6:28, 1 Joh 3:23

17 Han som förbarmar sig över den fattige lånar åt HERREN; och det som han har gett kommer han betala tillbaka åt honom.

**that which he hath given: Or, his deed*

18 Tukta din son medan det finns hopp, och låt inte din själ förskona för hans

gråtande.

**for his crying: Or, to his destruction Or, to cause him to die*

19 En man med stor vrede skall lida straff: ty om du ska undsätta *honom*, måste du dock göra det igen.

1 Sam 18:11, 19:10, 20:33, 24:17, 26:21

**do it again: Heb. add*

20 Hör rådslut, och motta vägledning, att du må vara vis vid ditt slutskede.

21 *Det finns* många planer i en mans hjärta; ändock *är det* HERRENS rådslut som skall stå fast. *Jes 46:10, Psa 115:3, Apg 4:27*

22 En mans önskan *är* hans snällhet: och en fattig man *är* bättre än en lögnare. *19:1*

23 HERRENS fruktan *leder* till liv: och *han som innehar det* skall förbli belåten; han skall inte besökas av ondska.

24 En lat *man* gömmer sin hand i *sin* famn, och skall inte ens föra tillbaka den till sin mun igen.

25 Slå en smädare, och den enkelsinnade kommer ge akt: och tillrättavisa en som har förstånd, *och* han kommer förstå kunskap.

**will beware: Heb. will be cunning*

26 Han som ruinerar *sin* far, *och* driver bort *sin* mor, *är* en son som vållar skam, och orsakar vanära.

27 Sluta, min son, att höra på den vägledning *som får dig* att fara vilse från kunskapens ord.

28 Ett ogudaktigt vittne smädar rätten: och de ondas mun slukar missgärning.

**an ungodly witness: Heb. a witness of Belial*

29 Domar *är* förberedda för smädare, och piskrapp för dårars rygg. *1 Tim 1:9*

Kapitel 20

3 Hedersamt att avstå från gräl. 6 Vem kan finna en pålitlig man? 9 Vem är ren? 10, 23 Olika vikter, olika mått, en styggelse. 12 Det hörande örat och det seende ögat. 19 Smickrande läppar. 24 Mannens steg.

1 Vinet *är* en bespottare, stark dryck härjar: och vem än som blir bedragen därav *är* inte vis. *Upp 17:6, Mat 16:12, 2 Th 2:11*

2 En kungs förskräcklighet *är* som ett lejons rytande: *vem än som* provocerar honom till ilska syndar *mot* sin egen själ.

Psa 2:12

3 *Det är* en heder för en man att avstå från gräl: men var dåre kommer lägga sig i.

4 På grund av kylan kommer den late inte plöja; *därför* skall han tigga i skördetid, och inget *ha*.

**cold: Or, winter*

5 Rådslut i en mans hjärta *är som* djupa vatten; men en man med förstånd kommer hämta upp det.

6 *De* flesta män kommer var och en utropa sin egen godhet: men en pålitlig man, vem kan finna *honom*?

Mat 7:22, Luk 18:11, 14

**goodness: Or, bounty*

7 Den rättfärdige vandrar i sin integritet: hans barn *är* välsignade efter honom.

1 Joh 2:1, Joh 17:9, Ef 2:6, 2 Kor 5:21

8 En kung som sitter på domarstolen skingrar all ondska med sina ögon.

9 Vem kan säga, jag har gjort mitt hjärta rent, jag *är* ren från min synd? *Rom 7:18*

10 Olika vikter, *och* olika mått, ja bådadera *är* en styggelse för HERREN.

Jak 2:9

**Divers weights: Heb. A stone and a stone*

**measures: Heb. an ephah, and an ephah*

11 Även ett barn känns igen på hans gärningar, huruvida hans gärning *är* ren, och om *den är* rätt. *Psa 58:3*

12 Det hörande örat, och det seende ögat, ja båda har HERREN gjort.

Mat 13:9, 11, 16, 11:25, Apg 16:14, Joh 6:65

13 Älska inte sömn, att du inte ska hamna i fattigdom; öppna dina ögon, *och* du skall mättas av bröd.

14 Dåligt, dåligt, säger köparen: men när han har gått iväg, då skryter han.

15 Det finns guld, och rubiner i mängd: men kunskapens läppar *är* ett dyrbart smycke.

16 Tag hans klädnad som *är* borgen för en främling: och tag pant av honom *som är borgen* för en främmande kvinna.

17 Falskhetens bröd *är* ljuvligt för en man; men efteråt skall hans mun fyllas av grus.

**bread of deceit: Heb. bread of lying, or falsehood*

18 *Varje* avsikt blir befäst genom rådslag: och för krig med rådklokhet.

19 Han som går runt *som* en skvallrare avslöjar hemligheter: umgås därför inte med honom som smickrar med sina läppar.

**flattereth: Or, enticeth*

20 Vem som än förbannar sin far eller sin mor, hans lampa skall utsläckas i djupaste mörker.

**lamp: Or, candle*

21 Ett arv *må* erhållas hastigt i början; men dess slut skall inte vara välsignat.

22 Säg du inte, Jag skall vedergälla ondska; *utan* vänta på HERREN, och han skall rädda dig. *Rom 12:19, Luk 17:2, 18:7*

23 Olika vikter *är* en styggelse för HERREN; och en falsk våg *är* inte gott.

**a false balance: Heb. balance of deceit*

24 Mannens steg *är* av HERREN; hur kan då en man förstå sin väg?

25 *Det är* en snara för den man *som* slukar *det som är* heligt, och att fråga efter *att ha avlagt* löften.

26 En vis kung skingrar de ogudaktiga, och låter hjulet gå över dem.

27 Människans ande *är* HERRENS lykta, rannsakande alla rum i *hennes* inre.

**candle: Or, lamp*

28 Barmhärtighet och sanning ska bevara kungen: och hans tron upprätthålls genom barmhärtighet. *1 Krö 16:34, Joh 1:17*

29 Unga mäns ära *är* deras styrka: och gamla mäns härlighet *är* det gråa huvudet.

30 Ett sårs blånad rensar bort det onda: så också slag det inres rum.

**cleanseth away evil: Heb. is a purging medicine against evil*

Kapitel 21

1 Kungens hjärta. 2 En mans väg rätt i hans egna ögon.

4, 24 Högmod, stolthet och de ondas plogande är alltsammans synd. 6 Rikedom genom en ljugande tunga.

9, 19 En grälände kvinna. 15 En fröjd att skipa rätt.

21 Rättfärdighet och barmhärtighet. 23 Vakta tungan.

27 De ogudaktigas offer en styggelse. 28 Ett falskt vittne.

31 Trygghet av HERREN.

1 Kungens hjärta *är* i HERRENS hand, *såsom* vattenbäckar: han vänder det varthelst han vill.

Rom 9:17, Jos 11:20, 5 Mos 2:30, 1 Kun 12:15, 22:20

2 Varje väg hos en man *är* rätt i hans egna ögon: men HERREN överväger hjärtana.

16:2, Psa 50:21, Jer 17:9

3 Att utöva rättvisa och rätt *är* bättre för HERREN än offer. *Mat 23:23, 9:13, 1 Sam 15:22*

4 En högmodig blick, och ett stolt hjärta, *och* de ogudaktigas plogande, *är* synd.

Rom 14:23

**An high look: Heb. haughtiness of eyes*

**the plowing of the wicked: Or, the light of the wicked*

5 Den flitiges tankar *leder* endast till överflöd; men för var och en *som är* hastig endast till fattigdom. *Joh 17:4*

6 Anskaffandet av skatter genom en ljugande tunga *är* en fåfänglighet *som* kastas fram och tillbaka av dem som söker döden.

7 De ogudaktigas rofferi skall förgöra dem; eftersom de vägrar att göra rätt.

**destroy them: Heb. saw them, or, dwell with them*

8 Mannens väg *är* vrång och främmande: men *beträffande* den rene, hans verk *är* rätt.

Joh 17:4, 19:30, Heb 1:3, 10:14, Mat 17:5, Dan 9:24, Psa 119:142, 2 Kor 5:21

9 *Det är* bättre att bo i ett hörn på hustaket, än med en grälände kvinna i ett stort hus. *21:19, 12:4, 19:13, 25:24, 27:15*

**a brawling woman: Heb. a woman of contentions*

**a wide house: Heb. an house of society*

10 Den ogudaktiges själ åtrår ondska: hans nästa finner ingen favör i hans ögon.

**findeth no favor: Heb. is not favored*

11 När smädaren straffas, blir den enkelsinnade vis: och när den vise blir undervisad, mottar han kunskap. *Joh 6:45*

12 Den rättfärdige besinnar vist den ogudaktiges hus: *men* Gud omstörtar de ogudaktiga för *deras* ondska.

Psa 37:35, 92:7, 73:18

13 Vem som än tillsluter sina öron för den fattiges rop, han skall själv också ropa, men skall inte bli hörd.

Luk 16:21, 24, Zec 7:13, Mik 3:4, Luk 4:18, Mat 5:3

14 En gåva i hemlighet stillar ilska: och en skänk i knät häftig vrede.

15 *Det är* en fröjd för den rättfärdige att skipa rätt: men undergång *skall komma* över ogärningsmännen. *Luk 18:7, 1 Mos 18:25*

16 Den man som irrar bort från förståndets väg skall hamna i de dödas församling.

17 Han som älskar nöje *skall bli* en fattig man: han som älskar vin och olja skall inte bli rik.

**pleasure: Or, sport*

18 Den ogudaktige *skall ges som lösen* för den rättfärdige, och överträdaren för de rättsinniga. *Jes 43:4, 5 Mos 7:7, Mal 1:2, 3:17*

19 *Det är bättre att bo i ödemarken, än med en grälsjuk och arg kvinna.*

**in the wilderness: Heb. in the land of the desert*

20 *Det finns skatter att åtrå och olja i den vises boning; men en dåraktig man slösar bort det.*

21 Han som far efter rättfärdighet och barmhärtighet finner liv, rättfärdighet, och ära. *Mat 5:6, Joh 6:35, 47, Heb 8:8, Joh 17:22*

22 En vis *man* bestiger de mäktigas stad, och störtar ner dess förtröstans styrka.

23 Vem än som vaktar sin mun och sin tunga bevarar sin själ från trångmål.

24 Stolt *och* högmodig, bespottare *är* hans namn, som handlar i stolt vredesmod.

**in proud wrath: Heb. in the wrath of pride*

25 Den lates begär dödar honom; ty hans händer vägrar att arbeta.

26 Han åtrår girigt hela dagen lång: men den rättfärdige ger och sparar inte.

27 De ogudaktigas offer *är* en styggelse: hur mycket mer, *när* han frambär det med ett ont sinne? *15:8, 28:9, Mat 23:14*

**with a wicked mind? Heb. in wickedness*

28 Ett falskt vittne skall förgås: men den man som hör talar alltjämt. *12:19, 19:5, 9*

**a false witness: Heb. a witness of lies*

29 En ogudaktig man härdar sitt ansikte: men *beträffande* den rättrådige, han riktar sin väg. *Rom 9:17, Joh 14:6, Mat 7:14*

**directeth: Or, considereth*

30 *Det finns ingen vishet eller något förstånd eller rådslut emot HERREN.*

Jes 14:24, 46:9, Psa 2:1, Apg 4:25, Upp 17:17

31 Hästen rustas för stridens dag: men trygghet *kommer* av HERREN. *Jes 54:17*

**safety: Or, victory*

Kapitel 22

1 Ett gott namn och älskande favör. 3 En klok man. 4 Ödmjukhet och HERRENS fruktan. 6, 15 Fostran. 9 Ett givmilt öga. 10 Driv ut smädaren. 14 Främmande kvinnor. 16 Girigt förtryck. 23 HERREN tar sig an de svagas sak. 28 Flytta inte på råmärket.

1 Ett *gott* namn *är* att föredra före stor rikedom, *och* älskande favör hellre än silver och guld. *Jes 62:1, 4, Upp 2:17, Joh 16:27*
**loving favor: Or, favour is better then, etc.*

2 Den rike och fattige möts: HERREN *är* skaparen av dem alla.

3 En klok *man* förutser ondskan, och gömmer sig: men de enkelsinnade går vidare, och blir straffade. *27:12*

4 Genom ödmjukhet *och* HERRENS fruktan *kommer* rikedom, och ära, och liv. *1 Kor 4:7, 1:26, 30, Rom 9:11, 16, 2 Th 2:13*
**By humility: Or, The reward of humility, etc.*

5 Törnen *och* snaror *finns* på den vränges väg: han som vaktar på sin själ skall vara långt borta från dem.

6 Fostra ett barn på den väg han bör gå: och när han är gammal, kommer han inte vika av från den. *2 Tim 3:15, Joh 14:6*

**train up a child: Or, catechize*

**in the way: Heb. in his way*

7 Den rike råder över de fattiga, och låntagaren *är* en tjänare åt långgivaren.

**to the lender: Heb. to the man that lendeth*

8 Han som sår missgärning skall skörda fåfänglighet: och hans ilskas käpp skall fallera.

**and the rod of his anger shall fail: Or, and with the rod of his anger he shall be consumed*

9 Han som har ett givmilt öga skall bli välsignad; ty han ger av sitt bröd åt den arme. *Joh 6:48*

**He that hath a bountiful eye: Heb. good of eye*

10 Driv ut smädaren, och bråket kommer mynna ut; ja, konflikt och vanära skall upphöra.

11 Han som älskar hjärtats renhet, *för* hans läppars nådfullhets *skull skall* kungen *vara* hans vän.

**for the grace of his lips: Or, and hath grace in his lips*

12 HERRENS ögon beskyddar kunskap, och han omstörtar överträdarens ord.

**the words: Or, the matters*

13 Den late *mannen* säger, *Det finns ett* lejon därute, jag kommer bli dödad på

gatorna.

14 Främmande kvinnors mun *är* en djup grop: han som avskys av HERREN skall falla däri. *1 Joh 2:18, 2 Joh 1:7, Upp 17:1, Mat 6:23*

15 Dårskap *är* inbundet i ett barns hjärta; *men* tuktans stav skall driva ut den långt från honom.

16 Han som förtrycker den arme för att öka på sin *rikedom*, och han som ger åt den rike, skall sannerligen *hamna* i fattigdom.

17 Böj ner ditt öra, och hör de vises ord, och hänge ditt hjärta åt min kunskap.

18 Ty *det är* ljuvligt om du ska bevara dem inom dig; de skall alla samlade vara fästa på dina läppar.

**within thee: Heb. in thy belly*

19 Att din förtröstan må vara till HERREN, jag har tillkännagivit *det* för dig denna dag, ja för dig.

**even to thee: Or, trust thou also*

20 Har jag inte skrivit förträffliga ting åt dig i rådslut och kunskap,

21 Att jag skulle få dig att lära känna vissheten i sanningens ord; att du skulle svara sanningens ord till dem som sänder till dig? *Apg 26:25, Joh 1:19, Jak 1:18*

**to them that send unto thee? Or, to those that send thee*

22 Råna inte den fattige, ty han *är* fattig: förtryck inte heller den arme vid porten:

23 Ty HERREN kommer ta sig an deras sak, och plundra deras själ som plundrade dem.

24 Slut ingen vänskap med en argsint man; och med en ilsken man skall du inte gå: *19:19*

25 Att du inte lär dig hans vägar, och lägger en snara för din själ. *1 Kor 15:33*

26 Var du inte *en* av dem som skakar hand, *eller en* av dem som går i borgen för skulder.

27 Om du inget har att betala med, varför skulle han ta ifrån dig din bädd under dig?

28 Flytta inte på det urgamla gränsmärket, som dina fäder har satt upp. *23:10*

**landmark: Or, bound*

29 Ser du en man flitig i sin verksamhet?

Han skall stå inför kungar; han skall inte stå framför oansenliga *män*.

Mat 25:21, Rom 12:11, 2 Tim 4:2

**mean men: Heb. obscure men*

Kapitel 23

4 Arbeta inte för att bli rik, överge din egen vishet.

5 Skatter gör sig vingar. 9 Tala inte för en dåres öron.

12 Hänge ditt hjärta. 13 Barns tuktan. 17 Avundas inte syndare. 27 En hora ett djupt dike.

1 När du sitter ner för att äta med en makthavare, tänk noggrant på vad du *har* framför dig: *1 Kor 11:29, Rom 14:23*

2 Och sätt en kniv mot din strupe, om du *är* en man med *god* aptit. *1 Kor 11:21, Fil 4:5*

3 Sukta inte efter hans delikatesser: ty de *är* en bedräglig mat.

4 Arbeta inte för att bli rik: överge din egen vishet.

Joh 6:27, 1 Tim 6:8, Ord 3:5, 26:12, Jes 5:21, Rom 12:16

5 Ska du fästa dina ögon vid det som inget är? Ty *skatter* gör sig sannerligen vingar; de flyger iväg som en örn mot himlen. *Kol 3:1, Mat 6:21, 24*

**Wilt thou set thine eyes upon that which is not?: Heb. wilt thou cause thine eyes to fly upon?*

6 Ät du inte *hans* bröd *som har* ett ont öga, sukta du inte heller efter hans läckerheter:

7 Ty såsom han tänker i sitt hjärta, så *är* han: Ät och drick, säger han till dig; men hans hjärta *är* inte med dig. *Psa 12:2, 55:21*

8 Den bit *som* du har ätit skall du spy ut, och gå miste om dina vänliga ord.

9 Tala inte för en dåres öron: ty han kommer förakta dina ords vishet.

17:7, Joh 8:43, 47, Psa 14:1, Mat 7:6

10 Flytta inte på det gamla gränsmärket; och gå inte in på de faderlösas åkrar: *22:28*
**landmark: Or, bound*

11 Ty deras återlösare *är* mäktig; han skall ta sig an deras sak med dig.

12 Hänge ditt hjärta åt förmaning, och dina öron åt kunskapens ord. *15:5*

13 Håll inte undan barnet från tuktan: ty *om* du slår honom med staven, skall han inte dö.

14 Du skall slå honom med staven, och skall undsätta hans själ från helvetet.

15 Min son, om ditt hjärta är vist, skall

mitt hjärta glädja sig, ja mitt hjärta.

Heb 11:6, Luk 15:7

**even mine: Or, even I will rejoice*

16 Ja, mitt inre skall glädja sig, när dina läppar ska tala rätta ting. *Rom 10:9, 13*

17 Låt inte ditt hjärta avundas syndare: utan *stanna du* i HERRENS fruktan hela dagen lång.

18 Ty det kommer sannerligen ett slut; och din förväntan skall inte huggas av.

Psa 73:16, 1 Th 5:3

**end: Or, reward*

19 Hör du, min son, och var vis, och led ditt hjärta på vägen. *Joh 14:6, Mat 7:14*

20 Var inte bland vindrinkare; *inte* bland köttfrossare:

**of flesh: Heb. of their flesh*

21 Ty drinkaren och frossaren skall hamna i fattigdom: och sömnighet skall klä *en man* i trasor. *1 Kor 9:25, Fil 4:5, 1 Pet 4:7*

22 Hör på din far som födde dig, och förakta inte din mor när hon är gammal.

23 Köp sanningen, och sälj *den* inte; *också* vishet, och förmaning, och förstånd.

24 Den rättfärdiges far skall storligen glädja sig: och han som föder ett vist *barn* skall ha glädje av honom.

Mat 3:17, Kol 1:15, Ord 8:24, Joh 1:14, 18, Heb 1:6

25 Din far och din mor skall vara glada, och hon som födde dig skall fröjdas.

1 Sam 2:1

26 Min son, ge mig ditt hjärta, och låt dina ögon beakta mina vägar.

Luk 18:13, Apg 8:37

27 Ty en hora *är* ett djupt dike; och en främmande kvinna ett trångt håll.

28 Ja, hon ligger på lur såsom *efter* ett byte, och ökar på överträdarkarna bland människor. *1 Joh 2:18, 2 Joh 1:7, Upp 17:1, Mat 6:23*

**as for a prey: Or, as a robber*

29 Vem har ve? Vem har sorg? Vem har tråtor? Vem har babblande? Vem har sår utan orsak? Vem har röda ögon?

30 De som stannar länge vid vinet; de som går för att söka efter tillblandat vin.

31 Titta du inte på vinet när det är rött, när det ger sin färg i bägaren, *när* det rör sig *så* fint.

32 Till slut biter det som en orm, och

stinger som en huggorm.

**an adder: Or, a cockatrice*

33 Dina ögon skall se främmande kvinnor, och ditt hjärta skall yttra förvända ting. *Upp 17:1, Mat 16:12, 2 Th 2:11*

34 Ja, du skall vara som han som ligger ner mitt *ute* på havet, eller som han som ligger ner uppe i en mast.

**in the midst of the sea: Heb. in the heart of the sea*

35 De har slagit mig, *skall du säga*, och jag mådde inte illa; de har slagit ner mig, och jag kände *det* inte: när skall jag vakna? Jag skall söka det igen.

**I felt it not: Heb. I knew it not*

Kapitel 24

1, 19 Avundas inte onda män. 9 Dårskapens tanke.

12 Gud lönar var man efter hans gärning. 16 Den rättfärdige faller sju gånger. 17 Gläd dig inte över din fiendes fall. 23 Inte ha anseende till person. 29 Ej löna ont med ont. 30 Varning för lathet.

1 Avundas du inte onda män, åtrå inte heller att vara med dem. *23:17*

2 Ty deras hjärta studerar undergång, och deras läppar ska tala olycka.

1 Sam 23:9, Mat 26:3

3 Genom vishet byggs ett hus; och genom förstånd blir det befast:

Mat 16:16, Apg 2:47, 2 Tim 2:19, 1 Kor 3:11, 1 Pet 2:6

4 Och genom kunskap skall kamrarna fyllas av alla dyrbara och ljuvliga rikedomar. *Kol 1:27, 2:2*

5 En vis man *är* stark; ja, en man med kunskap ökar i styrka. *Ef 6:10*

**is strong: Heb. is in strength*

**increased strength: Heb. strengtheneth might*

6 Ty med rådkloket skall du föra ditt krig: och med många rådkloka *finns* trygghet. *Luk 14:31, Ef 6:11*

7 Vishet *är* för högt för en dåre: han öppnar inte sin mun vid porten. *1 Kor 2:14*

8 Han som planerar för att göra ont skall bli kallad *för* en ondskefull person.

1 Sam 23:9

9 Dårskapens tanke *är* synd: och smädaren *är* avskyvärd för människor.

Mat 5:28, 1 Joh 3:15, 1 Mos 6:5, 2 Kor 10:5

10 *Om* du ska försmäkta på trångmålets dag, *är* din styrka liten.

**small: Heb. narrow*

11 Om du ska avhålla dig från att

undsätta *dem som blir* dragna mot döden, och *de som står* färdiga att dödas;
12 Om du säger, Se, vi visste det inte; skulle inte han som begrundar hjärtat besinna *det*? Och han som bevarar din själ, vet han *inte om det*? Och skall han *inte* vedergälla *var* man efter hans gärningar?

Hes 3:19, Apg 20:27, 2 Tim 2:25, 4:2, Kol 1:28

13 Min son, ät du honung, ty *det är* gott; och honungskakan, *som är* söt för din mun:

Psa 119:103, 19:9

**to thy taste: Heb. upon thy palate*

14 Så *skall* vishetens kunskap *vara* för din själ: när du har funnit *den*, då *skall* det finnas en belöning, och din förväntan *skall* inte huggas av.

15 Ligg inte på lur, O ogudaktige *man*, mot den rättfärdiges boning; plundra inte hans viloplats:

16 Ty en rättfärdig *man* faller sju gånger, och står åter upp: men de ogudaktiga *skall* falla i ondska.

2 Sam 12:13, 1 Tim 1:15, Mat 18:21, 27:5, 1 Sam 28:5

17 Gläd dig inte när din fiende faller, och låt inte ditt hjärta vara glatt då han snavar:

Ord 17:5, 2 Sam 16:5

18 Att inte HERREN ska se *det*, och det ska misshaga honom, och han ska vända bort sin vrede från honom.

**it displease him: Heb. it be evil in his eyes*

19 Var inte pinad över onda *människor*, avundas du inte heller de ogudaktiga;

23:17, 24:1

**Fret not thyself because of evil men: Or, keep not company with the wicked*

20 Ty *det* *skall* inte bli någon belöning för den onde; de ogudaktigas lykta *skall* släckas ut.

**candle: Or, lamp*

21 Min son, frukta du HERREN och kungen: *och* ge dig inte i lag med dem som är ombytliga:

Rom 13:1, 1 Tim 2:1, 2 Sam 15:13, Mal 3:6, Ord 5:6, (2 Th 2:11)

**them that are given to change: Heb. changers*

22 Ty deras olycka *skall* resa sig plötsligt; och vem känner till de bådas undergång?

23 Dessa *ting* *hör* också till de vise. *Det*

är inte gott att ha anseende till person vid bedömning.

1 Kor 4:7

24 Han som säger till den onde, Du *är* rättfärdig; honom *skall* folket förbanna, nationer *skall* avsky honom:

17:5, Jes 5:20, Jer 6:14, 8:11, Rom 5:6, Luk 21:17

25 Men åt dem som ska förebrå *honom* *skall* behag komma, och en god välsignelse *skall* komma över dem.

**a good blessing: Heb. a blessing of good*

26 *Var man* *skall* kyssa *hans* läppar som ger ett rätt svar.

Mat 21:27, 22:46, Joh 8:7, Luk 13:17, 14:6, 20:40

**giveth a right answer: Heb. that answereth right words*

27 Bered ditt arbete därute, och gör i ordning för dig på fältet; och efteråt bygg ditt hus.

Rom 8:34, Mat 16:18, Apg 2:47, 13:48, 1 Kor 3:9

28 Var inte ett vittne mot din nästa utan sak; och bedrag *inte* med dina läppar.

Apg 13:28

29 Säg inte, Jag *skall* göra så mot honom såsom han har gjort mot mig: jag kommer vedergälla mannen efter hans gärning.

20:22, Rom 12:17, 1 Th 5:15

30 Jag gick förbi den lates åker, och förbi den oförståndige mannens vingård;

31 Och, se, den var helt överväxt med törnen, *och* brännässlor hade övertäckt dess yta, och dess stenmur låg nerriven.

32 Då betraktade jag *det*, *och* besinnade *det* väl: jag tittade på *det*, *och* erhöll lärdom.

**considered it well: Heb. set my heart*

33 Lite *mer* sömn, lite slummer, lite läggande ihop händerna för att sova:

34 Så *skall* din fattigdom komma *som* en resande *man*; och din nöd som en väpnad man.

**an armed man: Heb. a man of shield*

Kapitel 25

1 Iakttagelser om kungar, 8 och om att undvika orsaker till bråk, och olika fall. 8 Hasta inte till bråk. 15 En mild tunga krossar ben. 18 Falskt vittnesbörd. 21 Om din fiende hungrar. 24 En grälände kvinna. 27 Ej söka egen ära.

1 Dessa är också Solomons ordspråk, vilka Hezekiahs, Judah kungs, män skrev av.

2 Det är Guds härlighet att fördölja en sak: men kungars ära är att utforska en sak. 5 Mos 29:29

3 Himlens höjd, och jordens djup, och kungars hjärta går inte att utranssaka.

**unsearchable: Heb. there is no searching*

4 Tag bort slagget från silvret, och det skall komma fram ett kärl åt smeden.

5 Tag bort den ogudaktige från kungens närvaro, och hans tron skall befästas i rättfärdighet. Mat 7:23, 22:12, Psa 5:5

6 Förhäv dig inte inför kungen, och ställ dig inte på stora mäns plats: Mat 16:22, 26:33

**Put not forth thyself: Heb. set not out thy glory*

7 Ty bättre är det att det blir sagt åt dig, Kom fram hit; än att du skulle bli nedflyttad inför fursten vilken dina ögon har sett. Luk 14:7

8 Gå inte fram i hast för att tvista, att du inte ska veta vad du ska göra vid dess slut, då din nästa har fått dig att skämmas.

9 Diskutera din sak med din nästa enskilt; och avslöja inte en hemlighet till en annan: Mat 18:15

**discover not a secret to another: Or, discover not the secret of another*

10 Att inte han som hör det ska dra skam över dig, och ditt onda rykte inte ska försvinna.

11 Ett rätt ord talat är som guldäpplen i silverinfattning. 24:26, 15:23, Luk 13:17

**fitly spoken: Heb. spoken upon his wheels*

12 Som ett örhänge av guld, och ett smycke av finguld, så är en vis förmanare för ett hörsamt öra.

13 Som snöns svalka i skördetiden, så är en pålitlig budbärare för dem som sänder honom: ty han vederkvicker sina herrars själ.

14 Vem som än skryter om en falsk gåva är som moln och vind utan regn.

**of a false gift: Heb. in a gift of falsehood*

15 Genom långvarigt tålmod övertygas en furste, och en mild tunga krossar ben.

16 Har du funnit honung? Ät så mycket som är tillräckligt för dig, att du inte mättas därav, och ska spy upp den.

17 Håll undan din fot från din nästas hus; att han inte ska tröttna på dig, och ska hata dig.

**Withdraw thy foot from thy neighbors house: Or, let thy foot be seldom in thy neighbors house*

**weary of thee: Heb. full of thee*

18 En man som bär falskt vittnesbörd mot sin nästa är en stridshammare, och ett svärd, och en skarp pil.

19 Förtröstan på en opålitlig man i trångmål tid är som en trasig tand, och en fot ur led. 2 Th 2:11

20 Såsom han som tar av ett plagg i kallt väder, och såsom vinäger på soda, så är han som sjunger sånger för ett tungt hjärta.

21 Om din fiende är hungrig, ge honom bröd att äta; och om han är törstig, ge honom vatten att dricka:

22 Ty du skall samla glödande kol på hans huvud, och HERREN skall belöna dig. Luk 6:27, 36

23 Nordanvinden driver undan regn: likaså gör en arg uppsyn med en baktalande tunga.

**The North wind driveth away rain, so doeth an angry countenance a backbiting tongue: Or, The North wind bringeth forth rain, so doeth a backbiting tongue, an angry countenance*

24 Det är bättre att bo i ett hörn på hustaket, än med en grälände kvinna och i ett stort hus. 19:13, 21:9, 19, 27:15

25 Som kallt vatten åt en törstig själ, så är goda nyheter från ett fjärran land. Apg 13:48, Rom 10:15

26 En rättfärdig man fallande ner inför den ogudaktige är som en grumlad källa, och en fördärvad brunn.

27 Det är inte gott att äta mycket honung: likaså är det inte ärofyllt för män att söka sin egen ära.

Joh 7:18, Mat 7:22, Luk 18:11, Gal 6:14, 1 Kor 1:29

28 Han som inte *har* någon kontroll över sin ande *är som* en nedbruten stad utan murar.

Kapitel 26

1 Iakttagelser om dårar. 4 Svvara inte en dåre. 5 Svvara en dåre. 12 En självklok man. 13 Om lata. 17 Om stridslustna personer som lägger sig i och skvallrar. 24 Han som hatar. 27 Han som gräver en grop. 28 En ljugande tunga och en smickrande mun.

1 Såsom snö på sommaren, och som regn i skördetid, likaså passar sig inte ära åt en dåre.

2 Såsom den irrande fågeln, såsom den flygande svalan, likaså skall inte den grundlösa förbannelsen komma.

3 En piska för hästen, ett betsel för åsnan, och en käpp för dårarnas rygg.

4 Svvara inte en dåre efter hans dårskap, att inte du också ska bli honom lik.

5 Svvara en dåre efter hans dårskap, att han inte ska inbilla sig vara vis.

**his own conceit: Heb. his own eyes*

6 Han som sänder ett budskap via en dåres hand hugger av sig fötterna, och får dricka skadan.

**damage: Or, violence*

7 Den lames ben går inte jämt: så *är* en liknelse i dårars mun.

**are not equal: Heb. are lifted up*

8 Såsom han som binder fast en sten vid en slunga, så *är* han som ger ära åt en dåre.

**As he that bindeth a stone in a sling, so is he that giveth honour to a fool: Or, as he that putteth a precious stone in an heap of stones*

9 *Såsom* en törntag *som* går upp i en drinkares hand, så *är* en liknelse i dårars mun.

10 Den väldige *Gud* som formade alla *ting* vedergäller både dåren, och vedergäller överträdare.

**The great God that formed all things both rewardeth the fool, and rewardeth transgressors: Or, a great man grieveth all, and he hireth the fool, he hireth also transgressors*

11 Såsom en hund återvänder till sin spya, så återvänder en dåre till sin dårskap.

**returneth to his folly: Heb. iterateth his folly*

12 Ser du en självklok man? *Det finns*

mer hopp om en dåre än om honom.

13 Den late *mannen* säger, *Det finns* ett lejon på vägen; ett lejon *är* på gatorna.

14 Dörren vänder sig på sina gångjärn, likaså den late på sin bädd.

15 Den late gömmer sin hand i *sin* famn; det bedrövar honom att föra tillbaka den till sin mun igen.

**it grieveth him: Or, he is weary*

16 Slöfocken *är* klokare i sin egen inbillning än sju män som kan lägga fram ett förståndigt svar.

17 Han som går förbi, *och* lägger sig i bråk *som* inte *angår* honom, *är såsom* en som griper en hund vid öronen.

**meddleth: Or, is enraged*

18 Såsom en galning som kastar eldfacklor, pilar, och död,

**firebrands: Heb. flames or sparks*

19 Så *är* den man *som* bedrar sin nästa, och säger, Skojar jag inte?

20 Där ingen ved finns, *där* slocknar elden: på samma vis, där *det* inte *finns* någon skvallrare, *där* upphör bråket.

**Where no wood is: Heb. without wood*

**talebearer: Or, whisperer*

**ceaseth: Heb. is silent*

21 Såsom kol *är* för glödande kol, och ved för eld; så *är* en trätgirig man att upptända bråk.

22 En skvallrares ord *är* som sår, och de går ner i magens innersta delar.

**innermost parts: Heb. chambers*

23 Brinnande läppar och ett ont hjärta *är som* ett trasigt lerkärl belagt med silverslagg.

24 Han som hatar låtsas med sina läppar, och bär på svek i sitt hjärta;

**dissembleth: Or, is known*

25 När han talar snällt, tro honom inte: ty sju styggelser *finns* i hans hjärta.

**speaketh fair: Heb. maketh his voice gracious*

26 *Vars* hat döljs genom list, hans ondska skall blottas inför *hela* församlingen.

**Whose hatred is covered by deceit: Or, hatred is covered into secret*

27 Vem än som gräver en grop skall *själv* falla däri: och han som vältrar en sten, på honom kommer den vända tillbaka.

28 En ljugande tunga hatar *dem som blir*

ansatta av den; och en smickrande mun
vållar fördärv. *Luk 20:20, Ord 6:24, 7:5, 21, 29:5*

Kapitel 27

1 Skryt inte om morgondagen. 4 Avund. 5 Tillrättavisning och kärlek. 8 En man som irrar bort från sin plats. 11 Var vis. 12 Om att förutse det onda. 15 En grälsjuk kvinna. 20 Helvetet och människans ögon. 23 Ha omsorg om ditt hus.

1 Skryt inte om morgondagen; ty du vet inte vad en dag må frambära.

Jes 56:12, Luk 12:19, Jak 4:13

**tomorrow: Heb. tomorrow day*

2 Låt en annan man prisa dig, och inte din egen mun; en främling, och inte dina egna läppar. 25:27

3 En sten *är* tung, och sanden betungande; men en dåres vrede *är* tyngre än dem båda.

**heavy: Heb. heaviness*

4 Vreden *är* grym, och ilskan en störtflod; men vem kan bestå mot avund?

**Wrath is cruel, and anger is outrageous: Heb. Wrath is cruelty, and anger an overflowing*

**envy: Or, jealousy*

5 Öppen tillrättavisning *är* bättre än dold kärlek. *Gal 2:11, 1 Tim 5:20, Joh 12:42*

6 Trofasta *är* en väns sår; men en fiendes kyssar *är* bedrägliga. *Gal 2:11, Luk 22:48*

**deceitful: Or, earnest, or frequent*

7 Den mätte själen trampar en honungskaka *under fötterna*; men för den hungrige själen är varje bitter sak söt.

Luk 5:31, 1 Tim 1:15, Mat 5:6

**loatheth: Heb. treadeth under foot*

8 Såsom en fågel som irrar bort från sitt näste, så *är* en man som irrar bort från sin plats.

9 Smörjelse och parfym gläder hjärtat: så *gör* också en mans väns ljuvlighet genom hjärtliga råd.

**by hearty counsel: Heb. from the counsel of the soul*

10 Din vän, och din fars vän, överge *dem* inte; gå inte heller till din brors hus på din olyckas dag: *ty* bättre *är* nära granne än en fjärran bror.

11 Min son, var vis, och *gör* mitt hjärta glatt, att jag må svara honom som smädar mig. *Upp 12:10*

12 En klok *man* förutser det onda, *och* gömmer sig; *men* de enkelsinnade går

vidare, *och* blir straffade. 22:3

13 Tag hans klädnad som är borgen för en främling, och tag pant av honom *som är borgen* för en främmande kvinna.

14 Han som, stigande upp tidigt på morgonen, välsignar sin vän med hög röst, det skall räknas honom som en förbannelse.

15 Ett ständigt droppande på en mycket regnig dag och en grälsjuk kvinna är samma *sak*. *19:13, 21:9, 21:19, 25:24*

16 Vem som än döljer henne döljer vinden, och sin högra hands smörjelse, *som* avslöjar *sig själv*.

17 Järn slipar järn; likaså skärper en man sin väns uppsyn.

18 Vem som än underhåller fikonsträdet skall äta dess frukt: likaså skall han som väntar på sin herre bli ärad.

Luk 18:8, 1 Tim 6:11

19 Såsom ansikte *speglar* ansikte i vatten, likaså människans hjärta en människa.

20 Helvetet och fördärvet mättas aldrig; likaså blir människans ögon aldrig mätta. **never: Heb. not*

21 *Såsom* degeln *prövar* silver, och smältugnen guld; på samma vis med en man beträffande hans rykte.

22 Även om du skulle mörbulta en dåre i morteln bland vetet med en kross, kommer hans dårskap *ändå* inte gå ut ur honom. *Jer 13:23, Joh 3:3*

23 Var du flitig *när det gäller* att känna till dina flockars tillstånd, *och* ha god omsorg om dina hjordar. *Joh 10:14, Luk 15:4*

**look well: Heb. set thy heart*

24 Ty rikedomar *varar* inte för evigt: och *består* kronan för varje generation?

**riches: Heb. strength*

**to every generation?: Heb. to generation and generation*

25 Höet blir synligt, och det nya gräset visar sig, och bergens örter samlas in.

26 Lammen *är* för dina kläder, och getterna *är* priset för fältet.

27 Och *du skall ha* getmjölk nog till föda åt dig, till föda åt ditt hushåll, och *åt* underhållet till dina tjänarinnor.

*maintenance: Heb. life

Kapitel 28

Generella iakttagelser om ogudaktighet och religiös integritet.

2 Många furstar: 9 Bön som är styggelse. 17 Blodsvåld. 20, 22 Om att hasta till att bli rik. 21 Om att överträda för en brödbit. 26 Han som litat till sitt eget hjärta.

1 Den ogudaktige flyr då ingen jagar: men de rättfärdiga är modiga som ett lejon.

2 För ett lands överträdelse är dess furstar många: men genom en man med förstånd och kunskap skall dess skick bestå.

*but by a man of understanding: Or, by men of understanding and wisdom shall they likewise be prolonged

3 En fattig man som förtrycker de fattiga är som ett svepande regn som inte lämnar kvar någon mat.

*which leaveth no food: Heb. without food

4 De som överger lagen ska prisa den ogudaktige: men de som håller fast vid lagen ska tvista med dem.

5 Onda män förstår inte vad rätt är: men de som söker HERREN förstår alla ting.

6 Bättre är den fattige som vandrar i sin rättrådighet, än han som är förvärd på sina vägar, även om han är rik.

7 Vem som än håller fast vid lagen är en vis son: men han som umgås med utsvävande män drar skam över sin far.

*is a companion of riotous men: Or, feedeth gluttons

8 Han som genom ocker och orätt vinning ökar på sin förmögenhet, han skall samla den åt honom som kommer ha medlidande med de fattiga.

*unjust gain: Heb. by increase

9 Han som vänder bort sitt öra från att höra lagen, också hans bön skall vara en styggelse.

1 Sam 15:13, Jes 1:12

10 Vem som än orsakar de rättfärdiga att gå vilse på en ond väg, han skall själv falla i sin egen grop: men de rättsinniga skall få goda ting som egendom.

Mat 18:6, 1 Kor 3:22

11 Den rike mannen är självklok; men den fattige som har förstånd utranssakar honom.

*in his own conceit: Heb. in his eyes

12 När rättfärdiga män gläder sig, ska stor härlighet råda: men när de ogudaktiga ska upphöjas, är en man fördold.

*hidden: Or, sought for

13 Han som gömmer sina synder skall inte blomstra: men vem än som erkänner och överger dem skall få barmhärtighet.

14 Lycklig är den man som alltid fruktar: men han som härdar sitt hjärta skall falla i olycka.

15 Som ett rytande lejon, och en jagande björn; så är en ond härskare över ett fattigt folk.

16 Den furste som saknar förstånd är också en stor förtryckare: men han som hatar penninglystnad skall förlänga sina dagar.

1 Sam 16:14

17 En man som utför blodsvåld mot någon person skall fly ända till graven; låt ingen hjälpa honom.

1 Mos 9:6

18 Vem som än vandrar rättrådigt skall räddas: men han som är förvärd på sina vägar skall tvärt falla.

19 Han som brukar sin mark skall ha överflöd av bröd: men han som far efter fåfängliga personer skall skaffa sig fattigdom till fullo.

Fil 3:19, Rom 16:18, 2 Pet 2:3, 2 Th 2:11, Mat 6:23

20 En trofast man skall överflöda i välsignelser: men han som hastar till att bli rik skall inte befinnas vara oskyldig.

*innocent: Or, unpunished

21 Att ha anseende till person är inte gott: ty den mannen kommer överträda för en brödbit.

22 Han som hastar till att bli rik har ett ont öga, och besinnar inte att fattigdom skall komma över honom.

1 Tim 6:9, Mat 6:24, Upp 3:17

*He that hasteth to be rich, hath an evil eye: Or, he that hath an evil eye hasteth to be rich, ver, 20

23 Han som tillrättavisar en man skall efteråt finna mer gunst än han som smickrar med tungan.

2 Sam 12:7

24 Vem som än plundrar sin far eller sin mor, och säger, Det är ingen överträdelse; densamme är en

fördärvares kumpan.

Mat 15:4

**a destroyer: Heb. a man destroying*

25 Han som har ett stolt hjärta uppväcker tvist: men han som sätter sin tillit till HERREN skall bli fet. 13:10, 21:24, Joh 6:35

26 Han som litar till sitt eget hjärta är en dåre: men vemhelst som vandrar vist, han skall undsättas. 3:5, Jer 17:9, Mar 14:31

27 Han som ger åt de fattiga skall inte lida brist: men han som skyler sina ögon skall motta många förbannelser.

28 När de ogudaktiga upphöjs, gömmer sig människor: men när de förgås, ökar de rättfärdiga till.

Kapitel 29

1 Han som gör sin nacke hård. 5 En man som smickrar:

6 En snara i överträdelsen. 9 Tvist med en dåre. 11 En dåre yttrar allt. 12 En härskare som lyssnar på lögners.

15, 17 Fostran. 20 En man som är hastig med sina ord.

23 En mans högmod. 25 Människofruktan. 27 En orättfärdig man en styggelse.

1 Han, som ständigt tillrättavisas och gör sin nacke styv, skall plötsligt förgöras, och det utan utväg.

1:24, 6:15, 28:18, 1 Sam 2:25, 34, 31:4, 1 Th 5:3

**He that being often reprov'd: Heb. a man of reproofs*

2 När de rättfärdiga är i auktoritetsställning, gläder sig folket: men när den ogudaktige härskar, sörjer folket.

**in authority: Or, increased*

3 Vem än som älskar vishet gläder sin far: men han som håller umgänge med horor förslösar sina ägodelar.

6:26, 10:1, 15:20, 23:15, 24, 27:11

4 Genom rätten befäster kungen landet: men han som mottar gåvor omstörtar det.

**he that receiveth gifts: Heb. a man of oblations*

5 En man som smickrar sin nästa breder ut ett nät för hans fötter.

7:5, 21, 20:19, 26:24, 28, Job 17:5, Psa 5:9, 12:2,

1 Th 2:5, Luk 20:20, Rom 16:18

6 I en ond mans överträdelse finns en snara: men den rättfärdige sjunger och gläder sig.

7 Den rättfärdige besinnar de fattigas sak: men den ogudaktige aktar inte på att känna till den.

Luk 16:19

8 Hånande män leder in en stad i en snara: men visa män vänder bort vreden.

**bring a city into a snare: Or, set a city on fire*

9 Om en vis man tvistar med en dåraktig man, vare sig han blir rasande eller skrattar, finns ingen vila.

10 De blodtörstiga hatar den rättrådige: men de rättfärdiga ska söka hans själ.

**The bloodthirsty: Heb. men of blood*

11 En dåre yttrar allt han har i sitt sinne: men en vis man behåller det tills senare. 13:3

12 Om en härskare ger akt på lögners, är alla hans tjänare onda.

13 Den fattige och den bedräglige mannen möts: HERREN ger ljus åt bådas ögon.

**the deceitful man: Or, the usurer*

14 Den kung som trofast dömer de fattiga, hans tron skall bestå för evigt.

Mat 5:3

15 Staven och tillrättavisning ger vishet: men ett barn lämnat åt sig självt drar skam över sin mor.

16 När de ogudaktiga förökas, förökas överträdelse: men de rättfärdiga skall se deras fall. Psa 37:34, 58:10, Job 20:5, Apg 12:22

17 Tukta din son, och han skall ge dig vila; ja, han skall ge din själ behag.

29:15, 13:24, 19:18, 22:15, 23:13

18 Där ingen insikt finns, förgås folket: men han som håller fast vid lagen,

lycklig är han.

Hos 4:6, 1 Joh 3:23

**perish: Or, is made naked*

19 En tjänare kommer inte tuktas av ord: ty fastän han förstår kommer han inte svara.

20 Ser du en man som är hastig med sina ord? Det är mer hopp om en dåre än om honom.

29:11, Pre 5:2, Jak 1:19

**in his words?: Or, in his matters?*

21 Han som skonsamt uppfostrar sin tjänare från ungdomen skall till sist ha honom bli som hans son.

22 En argsint man uppväcker bråk, och en ilsken man överflödar i överträdelse.

Mat 2:16

23 En mans högmod skall sänka honom: men ära skall bära upp den ödmjuka till anden.

18:12, 15:33, 2 Krö 32:25, 33:10, 23, Jes 2:11, 66:2, Dan 4:30, 5:20, Luk 18:14, Jak 4:6, Mat 18:4

24 Vem som än är kumpan med en tjuv hatar sin egen själ: han hör förbannelse, och avslöjar inte.

25 Människofruktan för med sig en snara: men vem som än sätter sin tillit till HERREN skall vara trygg.

Joh 12:42, Mar 8:38

**shall be safe: Heb. shall be set on high*

26 Många söker furstens favör; men *var* mans dom *kommer* från HERREN.

**the rulers favor: Heb. the face of a ruler*

27 En orättfärdig man *är* en styggelse för de rättfärdiga: och *han som är* rättsinnig på vägen *är* en styggelse för den ogudaktige. *Psa 139:21, Joh 7:7, 14:6, 15:19*

Kapitel 30

1 Agurs bekännelse av sin tro. 7 Hans böns två punkter. 10 Anklaga inte en tjänare. 11 Fyra onda generationer. 15 Fyra ting som aldrig blir mätta. 17 Föräldrar skall inte föraktas. 18 Fyra förunderliga ting. 21 Fyra ting jorden inte kan stå ut med. 24 Fyra visa ting. 29 Fyra ting som skrider fram väl. 32 Vist att hålla tyst.

1 Agurs ord, Jakehs son, *ja* profetian: den mannen talade till Ithiel, ja till Ithiel och Ukal,

2 Sannerligen *är* jag mer barbarisk än *någon annan* man, och har inte en människas förstånd.

3 Jag varken lärde mig vishet, ej heller har *jag* de heligas kunskap.

**have: Heb. know*

4 Vem har stigit upp till himlen, eller stigit ner? Vem har samlat vinden i sina nävar? Vem har knutit in vattnen i ett kläde? Vem har fastställt jordens alla gränser? Vad *är* hans namn, vad *är* hans sons namn, om du kan berätta?

5 Vart och ett Guds ord *är* rent: han *är* en sköld åt dem som förtröstar på honom.

**is pure: Heb. purified*

6 Lägg du inte till *något* till hans ord, att han inte ska förebrå dig, och du ska befinnas vara en lögnare.

7 Två *ting* har jag begärt av dig; neka mig *dem* inte innan jag dör:

**deny me them not: Heb. withhold not from me*

8 Håll fåfänglighet och lögnertal långt borta från mig: ge mig varken fattigdom eller rikedom; föd mig med läglig mat för

mig:

Fil 4:19

**convenient for me: Heb. of my allowance*

9 Att jag inte ska bli mätt, och ska förneka *dig*, och säga, Vem *är* HERREN? Eller att jag inte ska bli fattig, och stjäla, och bruka min Guds namn *fåfängligt*.

**deny thee: Heb. belie thee*

10 Anklaga inte en tjänare för hans herre, att han inte ska förbanna dig, och du ska bli funnen skyldig. *Rom 14:4*

**Accuse not: Heb. hurt not with thy tongue*

11 *Det finns* en generation *som* förbannar sin far, och inte välsignar sin mor.

12 *Det finns* en generation *som är* ren i sina egna ögon, och *dock* inte är tvättade från sin smuts.

Jes 64:6, 65:5, Luk 18:11, Mat 7:22, 1 Kor 4:7

13 *Det finns* en generation, O hur högmodiga *är inte* deras ögon! Och deras ögonlock upphöjda.

14 *Det finns* en generation, vars tänder *är som* svärd, och deras kindtänder *som* knivar, till att sluka de fattiga från jorden, och de arma från människors *krets*.

15 Blodigeln har två döttrar, *ropande*, Ge, ge. Det finns tre *ting som* aldrig *är* mätta, *ja*, fyra *ting som* inte säger, *Det är* nog:

**It is enough: Heb. wealth*

16 Graven; och det ofruktsamma moderlivet; jorden *som* inte mättas av vatten; och elden säger inte, *Det är* nog.

17 Det öga *som* hånar *sin* far, och föraktar att lyda *sin* mor, dalens korpar skall hacka ut det, och örnungarna skall äta upp det.

**the valley: Or, the brook*

18 Det finns tre *ting som* *är* för underbara för mig, ja, fyra vilka jag inte förstår:

19 En örns väg i skyn; en orms väg på en klippa; ett skepps väg på havets mitt; och en mans väg med en jungfru.

2 Kor 11:2, Psa 110:3, Joh 6:37, 44, 65, 17:2, 9, 23

**midst: Heb. heart*

20 Sådan *är* en äktenskapsbryterskas väg; hon äter, och torkar sig om munnen, och säger, jag har inte gjort något ont.

21 För tre *ting* blir jorden illa till mods,

och under *dessa* fyra kan den inte stå ut:
22 Under en tjänare när han regerar; och
en dåre när han är mättad av mat;
23 Under en vedervärdig *kvinn*a när hon
är gift; och en tjänstekvinna som är
arvinge till sin husmor.

24 Det finns fyra *ting* som är små på
jorden, likväl *är* de överskridande visa:
**exceeding wise: Heb. wise made wise*

25 Myrorna *är* inte ett starkt släkte, ändå
bereder de sin mat om sommaren;

26 Klipphararna *är* ett klent släkte, ändå
bygger de sina boningar i klipporna;

27 Gräshopporna har ingen kung, ändå
tågar de alla fram i härordning;

**by bands: Heb. gathered together*

28 Spindeln greppar tag med sina händer,
och är i kungars palats.

29 Det finns tre *ting* som skrider fram
väl, ja, fyra är behagliga när det gäller
gång:

30 Ett lejon *som är* starkast bland djur,
och *som* inte backar för någon;

31 En vinthund; också en bock; och en
kung, mot vilken *det* inte *finns* någon
opposition.

**A greyhound: Or, horse. Heb. girt in the loins*

32 Om du har handlat dåraktigt i att
upphöja dig själv, eller om du har tänkt
ont, *lägg då* din hand på din mun.

2 Kor 10:5

33 Kärningen av mjölk bringar
sannerligen fram smör, och
sammanpressningen av näsan bringar
fram blod: likaså bringar framhårdandet i
vrede fram bråk.

Kapitel 31

*1 Lemuels lektion i kyskhet och återhållsamhet. 6 De
ansatta skall man trösta och försvara. 10 En god hustrus
lovpris och egenskaper.*

1 Kung Lemuels ord, den profetia som
hans mor lärde honom.

2 Vad, min son? Och vad, mitt moderlivs
son? Och vad, mina löftens son?

3 Ge inte din kraft åt kvinnor, ej heller
dina vägar åt det som förgör kungar.

4 *Det är* inte för kungar, O Lemuel, *det*
är inte för kungar att dricka vin; ej heller

stark dryck för furstar:

1 Ku 15:30, 2 Th 2:11, Upp 17:1

5 Att de inte ska dricka, och glömma
lagen, och ska förvränga rätten för någon
av de ansatta.

**pervert: Heb. alter*

**of any of the afflicted: Heb. of all of the sons of
affliction*

6 Ge stark dryck åt honom som håller på
att förgås, och vin åt dem som har
nedtyngda hjärtan.

**of heavy hearts: Heb. bitter of soul*

7 Låt honom dricka, och glömma sin
fattigdom, och inte längre komma ihåg
sitt elände.

8 Öppna din mun för den stumme, *öppna
din mun* i saken för alla de som är vigda
åt undergång.

*1 Joh 2:1, Joh 5:22, 8:11, 17:9, Rom 8:34, 1 Tim 2:5,
Heb 7:24, 9:24*

**appointed to destruction: Heb. the sons of destruction*

9 Öppna din mun, döm rättfärdigt, och
tala för den fattiges och den armes sak.

10 Vem kan finna en dygdig kvinna? Ty
hennes värde *är* långt högre *än* rubiner.

11 Hennes makes hjärta litar tryggt på
henne, så att han inte skall ha något
behov av rov.

12 Hon kommer göra honom gott och
inte ont *under* alla sina livsdagar.

13 Hon söker ull, och lin, och arbetar
villigt med sina händer.

14 Hon är som köpmännens skepp;
fjärran ifrån hämtar hon sin mat.

15 Hon stiger också upp medan det ännu
är natt, och ger mat åt sitt hus, och åt sina
jungfrur en portion.

16 Hon överväger ett fält, och köper det:
av sina händers frukt planterar hon en
vingård.

**buyeth: Heb. taketh*

17 Hon spänner om sina länder med
styrka, och gör sina armar starka.

18 Hon ser att hennes handel *är* god:
hennes lampa släcks inte ut om natten.

**She perceiveth: Heb. she tasteth*

19 Hon greppar tag i spinnrocken med
sina händer, och hennes händer håller i
sländan.

20 Hon sträcker ut sin hand till den

fattige; ja, hon räcker fram sina händer åt den arme.

**She stretched out: Heb. she spreadeth*

21 Hon fruktar inte för snön för sitt hushåll: ty alla av hennes hus *är* klädda med scharlakan.

**scarlet: Or, double garments*

22 Hon gör sig dekorerade överkast; hennes kläder *är* silke och purpur.

23 Hennes man är känd vid portarna, när han sitter bland landets äldste.

24 Hon gör fint linnetyg, och säljer *det*; och förser köpmannen med bälten.

25 Styrka och heder *är* hennes klädnad; och hon skall fröjda sig i kommande tid.

26 Hon öppnar sin mun med vishet; och

har godhetens lag på sin tunga.

27 Hon vakar över sitt hushålls vägar, och äter inte lathetens bröd.

28 Hennes barn står upp, och kallar henne välsignad; *också* hennes man, och han prisar henne.

29 Många döttrar har handlat dygdigt, men du överträffar dem alla.

**have done virtuously: Or, have gotten riches*

30 Favör *är* bedräglig, och skönhet *är* fåfänglig: *men* en kvinna *som* fruktar HERREN, hon skall bli prisad.

31 Giv henne av hennes händers frukt; och låt hennes gärningar prisa henne vid portarna.

Ef 5:32